



„Szégyenkezem amiatt, hogy az október 6-i megemlékezéseken népünk szimbolikussá növekedett nagyjai – gyerekes kifogásokra hivatkozva – képtelenek voltak együtt elhelyezni a kegyelet virágait a tizenhárom vértanú aradi emlékművével.”

► Méltó ünneplés együtt? – 3. oldal

„A pestújhelyi evangélikus templomot nagyapám, Raksányi Elemér és testvére, Raksányi Mihály építtette.”

► Interjú Feledy Péter televíziós szerkesztő-riporterrel – 5. oldal

„...figyelmembe ajánlja az ajtóban sorakozó fehér botok egyikét, de hozzát teszi, szerinte anélkül jobb lesz.”

► Vitális Judit riportja egy nézhetetlen kiállításról – 7. oldal

„Elsősorban Krisztus tanítványai vagyunk, és csak másodsorban szlovákok és magyarok.”

► Ünnepsorozat Békéscsabán – 7. oldal

„...a románok féltek az aradi tizenháromtól. (...) Románia végül rájött, hogy nem félni kell a szabadsághősöktől, hanem tisztelni kell őket. Ha magyarok, ha németek, ha osztrákok, ha szlovákok, ha románok.”

► Jeszenszky Géza volt külügyminiszter október 6-i emlékezésére a pozsonyi evangélikus temetőben – 8. oldal



Ezen a szombat délelőttön egy gombostűt nem lehetett volna leejteni a Deák téri templomban



Smidéliusz Zoltán és Sándor Frigyes



Deák László

„Nyomni az evangéliumot ezerrel...”

Országos evangélizáció a Deák téren

► „Én vagyok az út, az igazság és az élet” – ez a jézusi mondat volt az idén október 6-án tartott országos evangélizáció mottója. Három lelkes igehirdetésben, két közismert személy tanúságtételben, a Deák téri templomot megtöltő résztvevők pedig magukban, illetve csoportos beszélgetések során keresték a választ arra a kérdésre, hogy Krisztus miként is lehet úttá, igazsággá és léletté mindannyiunk számára.

„Ha holtakat nem ébreszt: mit ér a trombitaszó?” – hangzott a Babits-idézet Szeverényi János országos missziói lelkesítő, aki nyitó gondolatként hangsúlyozta: hitünk alapja, hogy él az Úr, eljött közenk, és Isten igéjének trombitaszava halottakat ébreszt.

Gáncs Péter püspök köszöntőjében kiemelte, hogy földi, föld alatti utak és megnyíló ég találkoznak a Deák téren – a jelenlévők által aznap megtett hosszabb-rövidebb utak, a templom alatt összefutó három metróvonal s az Úttűz napjának igéje szerint a fentről, illetve földre vezető, nyitott út.

Az első igehirdető az útról, Jézusról

szólt, aki a megszokott, de kudarcot jelentő utak helyett az igazit, az egyedül járható hozta el, és az Isten elé állást, a bűnöknek a golgotai keresztfához való helyezését és az újjászületést hirdette. „Senki sincs ma itt véletlenül – mondta Sándor Frigyes. – Az Úr ugyanis név szerint szólít: gyere vissza, ha letértél rólam; haladj tovább, ha rajtam vagy!”

A második igehirdető az igazságról, Jézusról szólt, aki meglátatja velünk, hogy saját „igazságunk” igaztalan, álszent és szépnek látszó, az övének viszont a teremtmény, megváltó, célhoz segítő Isten a lényege. Jézus egész élete arról tanúskodik, hogy nem a halálé, hanem az életé a teljes bizonyosság. „Nem kell tehát különböző igazságok után futkosnunk, őt kell megtalálnunk!” – mondta Smidéliusz Zoltán.

A harmadik igehirdető az életéről, Jézusról szólt. A 23. zsoltárral az igazi élet friss, szeretetteljes hangulatát idézte fel, az úrvacsorára hívogatóssal pedig oda mutatott, ahol az életét vonzó ember találkozhat az Úrral. Három dolgot hangsúlyozott még Deák László: az ember rádöbbenhet, mennyire szereti Isten; megtanulhatja szeretni önmagát, és megérezheti, hogy a gyülekezet szeretete veszi körül.

► Folytatás a 3. oldalon

OKTÓBER
A REFORMÁCIÓ
HÓNAPJA

<http://oikumene.meot.hu/>
www.reformatus.hu www.methodista.hu
www.lutheran.hu www.baptist.hu

Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa
Magyarországi Református Egyház
Magyarországi Metodista Egyház
Magyarországi Evangélikus Egyház
Magyarországi Baptista Egyház

Reformatus Lapja Confessio Békehimnők Evangélikus Élet Metódista Magyar Hírlap civilradio

hírTV Gazdasági Rádió FM 105.9 nka ECHO TV Magyar Nemzet HetiVálasz

Protestáns kulturális est

„A felületes tudomány elválaszt Istentől, míg az alapos tudás elvezet hozzá” – idézte Pasteur kijelentését az idén október 7-én megtartott protestáns kulturális est ünnepi előadójá, dr. Kroó Norbert, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke (képünkön). Személyes bizottságtelt sem nélkülöző beszédében a Humboldt-díjas fizikus kifejtette, hogy a teremtsérről és a világ állapotáról a történelem során változott ugyan az emberiség felfogása, de a tudományos eredmények a vallás alapvető téziseit nem vonják kétségbe.

A „Jézus Krisztus reménység Európa megújulására és egységére” mottót választó reformációs hónap nyitógáláján mindössze néhány, ám annál kiemelkedőbb művész, illetve művészegyüttes szolgált. Novotny Zoltán műsorvezető elsőként a Corvina Consort énekegyüttes tagjait, majd Eperjes Károly színművészt, az est második részében pedig a Kaláka együttes alapítói – Gryllus Dánielt és Gryllus Vilmost –, valamint Pátkai Imre zongoraművészt köszönthette az Uránia Nemzeti Filmszínház színpadán.

A hagyományoknak megfelelően köszöntőt mondott a gálán a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke is. D. Szebek Imre nyugalmazott evangélikus püspök a reformáció üzenetét aktualizálva hangsúlyozta: minden kereszténynek feladata, hogy tanúskodjék a hitéről. Ezzel kapcsolatban ifjabb Plinius idézte: „Ami testnek a lélek, azt jelentik a keresztények a társadalomnak.”

► EvÉlet-infó



FOTO: BOTTA DÉNES

É L Ő V Í Z

Fel-le

Fel-le, fel-le.

Így látom szegényt hétről hétre az iskola udvarán. Minden hittanóra előtt és után ugyanúgy, fel-le, fel-le. Sovány, sápadt kislány. Talán nyolc-kilenc éves lehet. Üres tekintet, mozdulatlan, kifejezéstelen száj. Nem szomorú és nem vidám. Igazából semmilyen. Mintha nem is itt lenne ezen a poros iskolaudvaron, társai között, akik ügyet sem vetnek rá.

Nem tanítom. A nevét sem tudom, de látom mindig. Öt lépés előre, öt lépés vissza. Kicsit feszített járás, mintha indulna valahová, aztán vissza, mintha az egész tévedés lenne. Fel-le.

– Jó tanuló, egy osztályba járunk – mondja Luca, a tanítványom. – Egész délután így járkál, fel-le.

Melegebb lett az idő. Az iskola udvarán hintákat szereltek fel. A fiúcska már nem járkál, hanem hintázik. Fel-le, fel-le. Ugyanaz a szabályos ritmus, szívzaggatóan.

Hatodik órában volt. Még négy óra vár rám délután. Hogy a teremből kilépek, fáradtan lebakatok a lépcsőn, az udvaron szinte felkarol a kora nyári napsütés. A gyereklábaktól kitaposott iskolaudvar homokja otthonosan pufog a talpam alatt. A napközisek kint játszanak, a fiú hintázik. A lánc éles nyirkordulásokkal követi az üres lélek ritmusát, fel-le, fel-le. Aztán hirtelen, mintha lassulna, mintha megállni készülné. Odanézek, és elámulok.

A kifejezéstelen tekintet egyszerre életre kel, az arcvonások mozdulnak, egész lénye mintha most teremődne gyerekké. A fiúcska elmosolyodik. Olyan furcsa ez, mint mikor a tél halotti szürkéségében zöld lombokat fakaszt a tavasz, mint mikor a gyászoló, görcsös szívén először lesz úrrá az a nagy békkesség.

A fiú mosolyog, mert látja, amit én nem. A hátam mögött nagyobacska testvére közeledik. Most jött, érte jött, hogy hazavigye. A pár év, amely közöttük van, méltóságjelvéssé teszi. Nem is int, nem is szólítja az öccsét, de máris szinte kitapintható a nagy-nagy örömhír: érted jöttem. A másik szaladni kezd felé. Soha nem láttam még töle mást, mint a monoton fel-le járást, most drámaian hat rám ez a fordulat. Nem mozdulok, csak nézem őket. Nincs ölelés, talán még szavak sincsenek. A nagyobb fogja a kisebb táskáját, és indulnak haza. Mintha erre teremtettek volna, együtt menni az úton.

Életemre gondolkodom és sokunk életére. A fel-le járkálásokra, a görcsös hintázásokra. Fel-le, hétfő, kedd, szerda, fel-le, szeptember, október, november, fel-le, 47, 48, 49, fel-le. Jön-e értünk valaki, hogy életre keltsen, hogy velünk jöjjön az úton, hogy hazavigyen?

A hinta üresen lóbálódik, már nem nyikorog.

■ KOCZOR TAMÁS

SEMPER REFORMANDA



„Ha ezt a szegény nép szívébe lehetne vénsi, a cselédeleány táncolna örömben, dicsérmé Istent, és hálát adna neki, és gondos munkájával, amelyért ellátást és bért is kap, olyan kincset szerezne, amilyen egynek sincs azok közül, akiknek legszentebb hírük van. Nem kitérő dicsekvés-e, ha ezt tudjuk, és mondhatjuk: »Ha mindennapi házi munkádat végzed, jobb az valamennyi szerzetes szentségénél és szigorú életénél.« Sőt még azt az ígéretet is kapod, hogy boldogulsz, és jó dolgod lesz. Élhetnél-e üdvösségben vagy szentebbül, legalábbis cselekedeteket szempontjából? (Mert Isten előtt csak a hit tesz szentté; a hit egyedül neki szolgál, a cselekedetek pedig az embereknek.)”

► Luther Márton: Nagy káté (Pröhlle Károly fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 19. VASÁRNAP – Mt 9,1–8

Az Orvos, a beteg és a négy betegszállító esete

Kedélyborzoló hírek az egészségügyről: ide-oda szállított, a fél országon áthurcolt és útközben, a mentőautóban meghalt betegek, bezárt kórházak, túlterhelt ügyeletes orvosok, minimálbérért dolgozó, tanácstalan mentősök (vajon hová is vigyék a beteget, hogy a minisztérium kifizesse majd az ellátását?). Olyat, hogy a betegszállítóknak az orvos szaktudásába vetett hite szerepet játszana valakinek a meggyógyulásában, természetesen nem hallottunk. Abszurd lenne.

Egy ilyen nagy találkozásról tudósít Máté; ez esetben persze az orvos nem úgy fog majd gyógyítani, ahogy azt a szállítók, a beteg vagy a bámszokódó tömeg várja... De Jézusnál ez már csak így van. Mást és másként tesz, mint amit emberi okoskodásunkkal, elvárásainkkal elképzelni, remélni merünk. Mi csupán résnyire nyitjuk ki előtte az ajtót, ő pedig tágas térbe állít bennünket, ahol hirtelen levegő vesz körül minket, fény és élet, távlat és lehetőségek.

Jézus a saját városában, Kapernaumban van. Otthon. Örömmel fogadják. Jelenléte tömeget vonz, hordágyon egy beteget is odavisznek elé.

A négy „betegszállító” hitét látva Jézus bűnbocsánatot hirdet. Az írástudók erre azonnal kimondják a verdiktet: istenkáromló. Bűnt megbocsátani csak Isten-

nek van joga. A sokaság passzívan figyel, a béna feláll, és Istent dicsóítja a tömeg.

A bűnbocsánat Jézus azonnali válasza a hitre. Ez a válasz az evangélium szíve: Isten megszülött Fiát adja!

Mi nem hirdethetjük ki magunknak az új kezdetet, de másnak sem mondhatjuk: máától újat kezdhet, tiszta vagy... Ezt csak Isten adhatja – és adja is, Jézus által. Akit egyesek félreértenek, káromlónak neveznek. Mások megmaradnak a jelenél, a gyógyíthatatlan beteg csodás gyógyulásánál. És mi meglátjuk-e a Messiást a csoda mögött, aki Isten hatalmával szól („De nálad van a bocsánat, ezért félnek téged” – Zsolt 130,4)?

Bűn és betegség viszonya izgalmas kérdés. Ok-okozat? A betegség Isten büntetése? Hívó és hitetlen ajkáról egyaránt elhangzik: „Mit vétettem, hogy ezzel büntet az Isten?”, vagy hogy valakire „biztos az Úristen küldte büntetésből” a betegséget. (Vö.: Jób könyve, valamint Jn 9,3, a vakon született meggyógyítása – itt Jézus egyértelműen visszautasítja a feltételezést, hogy „ez vagy a szülei” vétkeztek volna.)

Miért ad Jézus bűnbocsánatot a betegségben szenvedő ember nem is egy, de valamennyi bűnére? Mi nem látjuk vagy letagadjuk, hogy a bűn fölött nincs hatalmunk. De Jézusnak van! Ő az egész

emberi személyiséget meggyógyítja, amikor bűnbocsánatot hirdet! Amikor valaki a testi betegségét dacára is értékesnek és értelmesnek tartja az életét, az ebből a bocsánatból él: megszabadult a maga „beteggyától”, felvette, és jár. Megváltottnak lenni, ennek tudatában élni az igazi egészség! „Mert ahol bűnbocsánat van, ott élet és üdvösség is van.” (Luther: Kis káté, az oltári szentségről szóló magyarázat)

Az írástudók rosszindulata nem egyedi megnyilvánulás, Jézus sokszor találkozott ezzel. Feleletül jelet mutat, mert az embernek (ma is) jel, csoda, látványosság kell. A szemének hisz, vagy még annak sem. Jézus – tudva ezt – fáradhatatlanul az evangéliumot hirdeti igéjével és cselekedeteivel, és tanítványait, követőit is erre küldi a missziói parancsban.

Isten jelenlétét átélni ma is lehetséges. Nem kell ehhez csodákra várnunk, pontosabban a „csoda bennünk van”, amint őszinte, teljes megtéréssel választunk a minket megszólító Istennek. Van hatalma az Emberfiának: bűneink a helyükre kerülnek. Nem válnak törpévé – igenis nagyok –, nem ez a csoda. De az arányok rendeződnek: nem én vagyok nagy és jó, a bűneim, a vétkeim pedig kicsik és bagatellek, ahogy eddig

Oratio œcumenica

Megváltó Urunk, Jézus Krisztus! Hálásan köszönjük mindazt, amit értünk tőled. Köszönjük, hogy neked semmi nem volt drága, csak hogy segíthess rajtunk. Köszönjük azt a tökéletes szabadítást, amelyet kereszthaláloddal és feltámadással szerezted nekünk. Köszönjük, hogy győzelmed hit által a miénk lehet.

Bűnbánattal valljuk meg, hogy sokszor legfeljebb a jó szándékig jutunk el, de valójában tehetetlenek vagyunk a jó megvalósítására. Köszönjük, hogy ami nekünk lehetetlen, az neked lehetséges.

Segíts, hogy tudjunk bocsánatot kérni bűneinkre. Tisztíts meg minket minden hamisságtól. Állíts be minket abba az örömmel végzett szolgálatba, amelyben fizikailag és lelkileg is hozzád tudunk vinni olyanokat, akik maguktól nem tudnának menni.

Könyörgünk hozzád sérült testvéreinkért és szereteteikért. Sokszorozd meg erejüket, türelmüket. Könyörgünk azokért, akik közöttük szolgálnak. Hadd tudják ezt úgy végezni, mint akik közvetlenül neked szolgálnak, és valóban a

te szereteted töltse be őket. Könyörülj rajtunk is, hogy ne szóval szeressünk és nyelvvél, hanem cselekedettel és valósággal.

Köszönjük, hogy minden nehézségünket teread vethetjük, mert neked gondod van ránk. Eléd hozzuk mindnyájan a magunk sokféle nyomorúságát, terhét, életünk megoldatlan kérdéseit. Te légy azokkal a testvéreinkkel, akiknek az elmúlt héten ravatal mellett kellett megállniuk. Te enyhítsd gyászukat, fájdalmukat.

AKI TITEKET HALLGAT...

Rövid igehirdetés?!

► **Lehet, hogy a kedves olvasó most arra gondol: a vasárnapi istentisztelet prédikációjának a hosszára utalunk. Erről is ejtünk majd szót. Most azonban egy olyan műfaj kerül terítékre, amellyel többféle módon találkozunk az egyházi életben. Ez pedig az áhítat.**

Konferenciákon, egyházi találkozókra a napot áhítattal kezdjük és zárjuk. Iskoláinkban, intézményeinkben napkezdő vagy hétkezdő áhítatokat tartunk. Egyházzenei hangversenyhez kapcsolódóan – a közepén vagy a végén – a lelkész áhítatot tart. Zsinati, presbitériumi, bizottsági tanácskozásaink elején is áhítat van.

A műfaj végtelenül gazdag, hiszen ismerünk kötött rendeket és egészen szabad formákat is. Néha több éneket iktatnak be, olykor csupán egyszerű szavak hangzanak el, és az ének a keretet adja. Van, aki több olvasmányt iktat be, zsolnárszövegeket is használ, mások inkább a csend szerepét hangsúlyozzák. Akad olyan, akinek a számára az imádság áll a középpontban, ismét mások az igehirdetésre teszik a hangsúlyt. Énekesköny-

vünk a mindennapi istentisztelet rendje megnevezés alatt kínál kötött áhítatformát. Sokan egyfajta keresztény meditációt tartanak ideálisnak. Megint mások variálják a szöveges részeket a csenddel és a zenével. Mégis többnyire része az áhítatnak az igehirdetés.

Tudatosan nem igemagyarázatot írok, s nem is az elterjedt (bár furcsa) igei gondolatok kifejezést használom, igehirdetésről beszélek. Nekünk, Jézus tanítványainak erre van mandátumunk: az ige hirdetésére. Arra, hogy megszólaltassuk Istent teremtő, életet adó és fenntartó igéjét. Nem az a feladatunk, hogy szép (kegyes) gondolatokat mondjunk. Nem csupán az, hogy lecsendesítsünk vagy éppen felrázzunk, elgondolkodtassunk. Még csak nem is az, hogy bibliai helyeket magyarázzunk. Küldetésünk az ige hirdetésére szól.

Ez természetesen elsősorban szóban történik. Az áhítat műfaja pedig kevés, ám lényegre törő szót feltételez. Nem is olyan egyszerű. A szónoklatlan – retorika – is tudja, hogy a rövid beszéd több előkészületet igényel. A tömör fogalmazás, a sallangmentes, lényegre törő beszéd, a jól irányított, megfélelően célzott szó elengedhetetlen kelléke az áhítatnak. Nem helytálló az a könnyelmű ál-

láspon, hogy „ilyen röviden csak tudok mondani valamit”. Röviden szólni a legnehezebb.

Szabó József püspökről mondják, hogy a vasárnapi főistentiszteleten általában nyolc percig prédikált. Igehirdetésének stílusa, tartalma miatt azonban minden szava márványba véshető volt. Az ilyen rövid beszédre sokat kell készülni. A frappáns és tömör fogalmazás sok csiszolást, míves munkát igényel. Ebben a műfajban is igaz, hogy aki könnyen készül, azt nehezen hallgatják. Fegyelmezettséget, koncentrációt, mind az ígére, mind a hallgatókra való intenzív odafigyelést igényel az ilyen szolgálat.

Lehet, hogy mindezek miatt szeretem különösen is ezt a műfajt. Nagy kihívás: summásan elmondani és tömören átadni az igét. Az igazi modell itt is az evangélium. Az evangélisták tudósítása szerint Jézus nem beszélt hosszán. De egy-egy jól irányított mondat, közmondászerű gondolat, rövid történet, pár szóban kifejtett kép többet mondott, mint egy hosszú előadás.

Az áhítat azonban nem csupán szavakból – az igehirdetés, az egyéni vagy közös imádság szavaiból – áll. Sokféle egyéb alkotóeleme lehet: zene, hangok, csönd, képek, fények (netán illatok, kéz-

A VASÁRNAP IGÉJE



hitem; dehogyan. Bűneim igenis halálosan nehezek és súlyosak, rólam elmozdíthatatlanok – viszont Jézus nagy, a legnagyobb, szeretete és megváltó ereje hatalmas, én pedig kicsi vagyok ahhoz, hogy önmagamon segítsek, magamtól megjavuljak. Nem tudok felkelni, lehet, hogy még hozzá is mások visznek, olyanok, akiknek van hitük – bizony én még a hit dolgában is nyomorúságosan alulmaradok. (Ha csak mustármagnyi hitem lenne...)

Mit tehetek? Először is elfogadhatom a bűnbocsánatot! Aki már azt is tagadja, hogy erre szüksége van, tagadja, hogy nyomorult és bűnös, annak vajon milyen hite és reménye van, illetve mi-ben és kiben bízhat önmagán kívül? Isten előtt bezárhatjuk a kaput, de ezzel nemcsak rá, hanem az életre mondunk nemet... A betegágyba kapaszkodunk béna kezeinkkel ahelyett, hogy igéjéből erőt nyerve felkapnánk az ágat, és megköszönjük, hogy állunk, és hogy megből magunk is betegszállítókká válhatunk, akik mindörökké az Orvos közelében lehetnek.

■ KÓHÁTI DOROTTYA

Imádkozunk! Úr Jézus, tekint rám, amint itt vagyok bűnimmel és betegséggel. Gyógyítsd szavamra, kezéd érintésére várok. Add, hogy megváltott gyermekedként téged dicsőítsen életem. Ámen.

Urunk, könyörgünk hozzád ezért az országért, amelyben élünk. Sokszor tele vagyunk félelemmel, szorongással, ha a jövőre gondolunk. Segíts mégis benned bízni és egyúttal imádkozni vezetőinkért, számukra bölcsességért, belátásért, hogy mindig jól, mindannyiunk érdekét szem előtt tartva döntsenek.

Kérünk, vezess úgy mindannyiunkat, hogy napról napra kezeledb kerülhesünk hozzád. Az Úr Jézus Krisztus nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen.

IGE + HIRDETŐ



be vehető illusztrációs tárgyak) és így tovább. Szinte végtelen a tárház. Ne feledjük azonban, hogy ezek eszközök. Szintén az igehirdetés eszközei. A kommunikáció az édesanya és gyermeke között sem csupán szavakban zajlik. Két egymást szerető ember egy pillantásból, egy érintésből, egy csöppnyi gesztusból is érti egymást.

Isten is sokféle módon szólítgatja gyermekeit, minket, akik nem csak szóból értünk. (Néha pedig a szóból sem értünk.) A Teremtő azért adott sokféle érzékszervet, hogy felfogjuk a környezetünk jeleit, a világ üzenetét – s minde nélkülözhetetlen, de jól működő szűrő.

Lelkészek és gyülekezeti tagok, szolgálattévők és szolgálatot elfogadók! Fedezzük fel újra az áhítat gazdag műfaját, és az igényes Úr igényes gyermekeiként éljünk vele!

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Országos evangélizáció a Deák téren

◀ Folytatás az 1. oldalról

Két – országosan ismert – személyiség tanúságtétele is elhangzott, ezek a *Híd* magazin decemberi számában lesznek majd olvashatók. *Budai Ilona* Magyar Örökség és Széchenyi-díjas népdalénekes tanúságtétele énekben és szóban csendült fel. Emlékeztet találkozásokot idézett fel olyanokkal, akik a másik ember, a nyelv vagy a haza iránti szeretetről, valamint a hitről és megvallásáról tanították egy-egy bölcs gondolat megfogalmazásával.

Dr. Csókay András idegsebész egyenesen a műtőből érkezett a Deák térre, s vallomását egy jezsuita atyától való idézettel kezdte: „Nincsen más út: nyomni kell ezerral az evangéliumot!” Ennek hétköznapi gyakorlatok sokkal komolyabb kihívást jelent, mint egy nagy tömeg előtt tartott előadás, de az orvos saját tapasztalatai alapján megfogalmazott konkrét tanácsai között ki-kitalálhatott megszívlelhető.

Csorba István vezetésével teológushallgatók erősítették az éneklést, melynek során ifjúsági és énekeskönyvbéli énekek egyaránt felhangoztak.

Voltak a jelenlévők között olyanok, akik a szünetekben félrevonultak egy-egy lelkiállással lelkigondozói beszélgetésre, mert az evangélizáció olyan alkalom, amikor a gyógyulni vágyó, megterhel lélek segítséget is kérhet.

Két konkrét imakérés is érkezett. Szeverényi János egy „nyugati” kérést tolmácsolt, amely egy házasság hétvége részvevőit szövegezte, Gáncs Péter pedig kelet felé mutatott, ahol – ugyanazon a hétvégén – együtt szolgált szlovák püspöktársával. Ez utóbbi azért hangsúlyos, mert a politikai konfliktusok időszakában különösen fontos az egyháznak bizonyosságot tennie a közös útról, a közös mennyei Atyáról.

■ H. E.



FOTÓ: BODTA DÉNES

▶ A Deák téri országos evangélizáción jelen lévők bibliakörökben mondhatták el, pontosan mit is jelent számukra az, hogy Jézus az út, az igazság és az élet. A krónikás több csoport végiglatogatása után ad közre néhányat a személyes vallomások közül.

„Olvastam egy református lelkészről, aki elutazott Keletre, és egy beduint kért meg, hogy vezesse át a sivatagon. Ott aztán nagyon kétségbeesett, hiszen nyoma sem volt sehoh az útnak. A vezetője azonban így szólt hozzá: »Ne nézelődjön, hiszen én vagyok az út!« Ha egy beduin ott a homoktengerben út lehetett, akkor mennyivel inkább az Jézus Krisztus, hiszen az életünk kizárólag a vele való személyes kapcsolattól függ.”

„Sok ajándékban, betegségben és félrelépésben volt részem életem során. A harmadik – nagyon súlyos – betegsémem után fogadtam meg: soha többé nem engedem el a kezét.”

„Annyira örülök annak, hogy az Úr sok-sok világos útjelző táblát ad – gondolok például a boldogmondásokra vagy az evangéliumban található számos konkrét tanácsra.”

„Azt se felejtjük el, hogy Jézus nem csupán irányba állít, hanem követésre hív!”

„Kérdezem mindannyiunktól: tényleg Jézus az Ura az életünknek? Bevallom, hiába vagyok lelkész, néha hullámvölgyeket járok meg én is. Előfordult már, hogy közelebb segítettem valakit Krisztushoz, de közben küszködtem kérdésekkel, és felkiáltottam: »Uram, nem értelek!«

„Köszönöm a lelkésznek őszinte szavait. Eddig mindenkitől azt hallottam, hogy mióta megtért, milyen csodálatos az élete, én viszont olykor azért gyötörődöm, mert bár hitem szerint Krisztussal járok, van, amikor összetört edénynek érzem magam. Most megértettem, hogy a hívő életében is lehetnek mélypontok.”

„Sokan szomorúan tapasztaljuk, hogy akiket a legjobban szeretünk, nem akarnak velünk jönni és Krisztussal járni. Mégsem szabad róluk lemondani, sőt tudnunk kell, hogy Isten akkor is tereli a világot, ha nem látjuk. Hiszen az ember rendetlenkedni is csak az Isten rendjén belül képes.”

■ Lejegyezte: HULEJ ENIKŐ

Egy közös ünnep üzenete

Lelkészképzés és parókiaszentelés Tótkomlóson

▶ Kettős ünnepre gyülekeztek a tótkomlósi evangélikusok október 6-án: ekkor iktatta be hivatalába Ribár János, a Nyugat-Békési Egyházmegye esperese Szpisák Attilát, a gyülekezet megválasztott lelkészét, és ekkor került sor a felújított parókia újraszentelésére is. Az ünnepi istentisztelet igehirdetői szolgálatára nemcsak Gáncs Pétert, a Déli Egyházkerület püspökét hívták meg a tótkomlósiakat, hanem Miloš Klátikot, a Szlovákiai Evangélikus Egyház egyetemes püspökét is.

A gyülekezetben egy évig helyettes lelkészként szolgált Németh Zoltán megpályázta és el is nyerte a pécsi egyházközség parókusi

hozták hitüket, amely segítette őket abban, hogy meg tudják művelni az itteni földeket, és virágzó kultúrát, közösségeket tudjanak létrehozni. Ez ma az itt élők számára a legfontosabb örökség: ragaszkodás az egyházhöz és a Jézus Krisztusban való hithez.

Klátik püspök azt kívánta Szpisák Attilának, hogy Isten áldásával tudja végezni szolgálatát, őrizze a hitet és az ősök örökségét, vigye és építse tovább azt a hagyományt, amely nemcsak az itteni lakosság folklorját, hanem mindennapi életét is meghatározza.

Gáncs Péter püspök azt hangsúlyozta, hogy egy ilyen ünnep ajándék az egyház életében. Arra kérte a tótkomlósiakat, hogy Istentől kapott ajándékként fogadják az új lelkészt. Szpisák Attilához is azzal a reménységgel fordult, hogy úgy fogja érezni, értékes kincseket bíz rá az

rozottan kifejezte abbeli reményét, hogy ez az ünnep világos üzenet lesz a politikusoknak arra vonatkozóan, hogy a szlovákok és a magyarok békés együttélésre törekednek, és a nacionalista világlátásokat, etnikai feszültségeket soha nem az együtt élő nemzetiségek, hanem a politikusok generálják.

Az ünnepi közgyűlést Bobomé Tuska Erzsébet, a Tótkomlósi Evangélikus Egyházközség felügyelője nyitotta meg, és elsőként köszöntötte az újonnan beiktatott lelkészt. Radosné Lengyel Anna kerületi és Koszorusz Oszkár egyházmegyei felügyelő köszöntő szavai után Sztárió József polgármester üdvözölte a település új pásztorát, majd Németh Zoltán mondta el lelkész testvérének nemcsak az üdvözlés, hanem a köszönet szavait is, amiért Szpisák Attila egykori pécsi lelképszorként olyan „lelki kapasz-



FOTÓ: DR. SZÁMÓ ANDRÁS

állását, így új lelkészt kellett találni a megüresedett tótkomlósi helyre. Szpisák Attila személyében – hosszú idő után – újra olyan lelkésze van a gyülekezetnek, aki szlovák nyelven is tud tartani istentiszteleteket, közösségi alkalmakat.

Elsőként Miloš Klátik püspök hirdette Isten ígését 1Kir 21,1–4 alapján. Rámutatott, hogy a kétszázhatvan éve Békés megyébe érkező szlovák ősök magukkal

egyház Ura. Kétezer evangélikus él a községben, s emellett egy óvoda és egy szeretetotthon lelki vezetése is rábízatik az egyházközség új pásztorára.

A Déli Egyházkerület lelkészi vezetője azt is ajándékként élte meg, hogy együtt ünnepelhet püspök testvérelével, Miloš Klátikkal ezen a napon, akivel régi ismeretség köti össze: gyülekezeti lelkész koruk óta ápolnak baráti kapcsolatokat. Gáncs Péter hatá-

kodókat helyezett el” a községben, amelyek ma is biztonságot nyújtanak a lelkes munkában.

A közgyűlést követően a gyülekezet átvonult a szomszédos parókia udvarára, ahol Gáncs Péter felavatta a kívül-belül megújult lelkészlakást. A szlovákok és magyarok közös ünnepe a Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában rendezett állófogadással ért véget.

■ P. G.

Méltó ünneplés együtt?

ÉGTÁJOLÓ



A lineárisan múló idő tagolja életünket, függünk tőle, meghatározza ittlétünk mikéntjét, szigorú, áthághatatlan kereteket szabva. Az idő múltjának monoton egyhangúságát, a napok, hetek, évek egybefolyó sorozatát az teszi elviselhetővé, hogy nem minden nap, nem minden időintervallum egyforma. Vannak hétköznapi, és vannak ünnepek. Az ünnepek megtartása emberi életünkben, közösségi létünkben fakadó elemi igény. Igény az együttlétre, a teljességre, valami jóra, szépre, felemelőre, valami olyanra, ami kiemeli, megtisztítja, kiragadja életünket a hétköznapi szürkeségből, az egyhangúság kábulatából, a sziszifuszi küzdelmek hiábavalóságából.

Az Új Magyar Szó című romániai országos napilap október 5-i számából értesültem János Katalinnak, Nagy Imre egykori miniszterelnök unokájának értelmes kezdeményezéséről: előzetes egyeztető találkozóra hívta meg az Országgyűlés elnök asszonyát, alelnökeit, valamint a pártok frakcióvezetőit. Jelképes helyen, a Nagy Imre-emlékházban jött létre a szokatlan találkozó, melyen János arra kérte a pártok képviselőit, tegyenek meg mindent azért, hogy az október 23-i ünnep ne váljon a kicsinyes politikai indulatok uralta csataterré, legyen ez hosszú idő után végre méltó és közös ünnepük a magyaroknak.

Még egy éve sincs, hogy a Kárpát-medencei és az anyaországi média követen-

dő példaként említette, ahogyan az erdélyi magyarok közösen, szépen és méltóságteljesen emlékeznek meg nemzeti ünnepeinkről. Amit akkor az anyaországban láttunk, az aggódó szorongással töltött el bennünket, de nem titkolt büszkeséggel mondtuk: nekünk mégis sikerült együtt maradni, méltó módon együtt ünnepleni, emlékezni. Mert említésre méltó, hogy számunkra milyen nagyszerű erőforrást jelentettek ezek a kiemelt alkalmak, az, hogy több évtizedes tiltás után, kibújva a katakombák rejtekéből, újra lettek ünnepeink.

Egyik akkor megjelent írásomban arra figyelmeztettem olvasóimat: nincs kizárva, hogy „jóhiszemű” külső-belső segítséggel hamarosan importálni fogjuk – némi erdélyi sajátossággal fűszerezve – a magyarországi politikai bohózatot. Mit ad Isten, hamarabb lett igazam, mint gondoltam volna, pedig de szerettem volna vállalni a tévedés ódiáját!

Szégyenkezem amiatt, hogy az október 6-i megemlékezéseken népiünk szimbolikussá növekedett nagyjai – gyerekes kifogásokra hivatkozva – képtelenek voltak együtt elhelyezni a kegyelet virágait a tizenhárom vértanú aradi emlékművénel. Hirtelen nálunk is helyszűke lett. Meg kellett hát értenem és élnem, hogy ami késik, nem múlik, hogy az almanak nincsen esélye messze esni a fájától, meg azt is, hogy az ostoba a saját kárán tanul. A baj csupán az, hogy túl magas lesz a tandíj.

Világos, hogy – szinte determinisztikus módon – nekünk sem sikerült kivédnünk a kizárás, a széthúzás, a kirekesztés átkos gyakorlatának megjelenését. Csakhogy itt más a geopolitikai kontextus, mint odaát, Magyarországon, ahol mégiscsak túlélhető és elviselhető ez a felfokozott, hisztérikus politikai helyzet. Itt Erdélyben azonban az összetartás – nolens volens – létkérdés, és aki ez ellen tesz, aki felelőtlen cselekvésével, megnyilatkozásaival ezt felrúgja, az létében veszélyezteti ezt a másfél millióra apadt erdélyi magyar nemzetközösséget.

Az október 6-ai, külön helyszíneken zajlott ünneplés, a közösségvállalás nyílt megtagadása, egymás kizárása, az egymásra mutogató, az egymást vádoló ostoba kampánybeszédnek nemcsak az ünnep méltóságának semmibevevését jelentik, de előrevetítik a vesztes jövőt is. Láthatjuk a megasótt mély és áthidalhatatlan árkokat, a kiélezett és egymásnak szegezett fegyvereket, a mérgezett szavak nyilait a tegezésben – és itt a kudarccal kész receptje mind az európai uni-

ós, mind az országos választásokra. A hatalom megszerzésének és megtartásának bővületében elveszítettük a józan eszünket. Vajon vállalja-e valaki a felelősséget? Nem hiszem.

Az egymás ellenében felvonultatott abszurd érvek és ellenérvek kapcsán jutott eszembe Nietzsche evangéliuminterpretációja, mely szerint Jézus elenségei önmagukat jónak, igaznak, tisztának, Isten igaz követőinek látják, Jézust pedig istenkáromlóknak, az igazság és a jó megtagadójának, ezért azután halálosan gyűlölték az igazságot. Kristust – mondja Nietzsche – a „jók és az igazak” ölték meg, nem pedig a gonoszak, ahogyan mi azt elgondoljuk. A jóknak és igazaknak meg kell feszíteniük az alternatív erény és igazság hirdetőjét, mert kizárólag ők vannak a jó és az igaz, netán az istenismeret birtokában. „Szűzi ártatlansággal szúrunk”, mint mérges bogyók – mondja Nietzsche, és egyben figyelmeztet arra is, hogy sokszor nem az elvetemült gonoszok, hanem „a jók okozzák a legnagyobb kárt” a világban. Az az érzésem, hogy a „jók és igazak” ámokfutása rángatott bele bennünket a csapdába, és az idézte elő a javíthatatlannak tűnő rövidzárlatot.

Ebben a kilátástalannak tűnő benultságban, tehetetlenségben én egyetlen megoldást látok – azt, amit ma is sokan egy gúnyos mosollyal, egy sokatmondó kézlegyintéssel intéznek el: ez „a keresz-

botránya”. Vagyok győződve róla, hogy kizárólag Jézus Krisztus fájdalmas keskeny útja, a szoros kapu képes minket, keménynyakú népet visszaterelni a helyes irányba. Mert Jézusról tudni kell, hogy nem a mindenáron mindenkit befogadás naiv profétája volt, nem abban merült ki a szerepe, hogy együttértett az elnyomottakkal, a gyengékkel, a kirekesztettekkel, és hogy leplezte a bűn „mechanizmusát”, hanem Jézus az, aki mindenkitől megkövetelte a megtérést, a radikális szakítást a múlttal, és felajánlotta a bűnök bocsánatát, azaz újjátette a valóban bűnösöket, és megszégyenítette az igazakat. Jézus az, aki ma is egyedül képes saját bűnös, önző kötöttségeinkből megszabadítani és visszahelezni minket a közösségekbe.

Hiszem, hogyha ő megragadja és helyreállítja kisiklott életünket, talán újra eljöhét az az idő, amikor tiszta lelkiürellel, méltó módon fogunk együtt ünnepleni és mindenekelőtt neki hálat adni.



Adorján Dezső Zoltán püspök Erdélyi Egyházkerület

Négy ország lelkészeinek találkozója

Egy néhány évvel ezelőtt elindított, majd halodásnak induló lelkésztalálkozó kapott új lendületet az elmúlt héten Révfülöpön. Még 2002-ben Lackner Pál akkori győri lelkész vetette fel az ötletet, hogy találkozzanak és osszák meg egymással tapasztalataikat az osztrák-szlovák-magyar határ közelében szolgáló evangélikus lelkészek. Az első ilyen találkozónak Győr adott otthont. A következő évben Szlovákiában, majd 2004-ben Burgenlandban találkoztak a három ország lelkészei.

rak evangélikus egyház készül szervezeti reformját ismertette. A szlovák küldöttek három rövid előadásban szóltak a szlovák tábori lelkészi szolgálatról, a lelkészi hivatással párhuzamosan végzett mellékfoglalkozások okozta kihívásokról, valamint a rendszerváltozásokkor elindult új munkaágakkal kapcsolatos feladatokról.

Természetesen kötetlenebb programról is gondoskodtak a szervezők. Veress István kővágóorsói helyettes lelkész kalauzolásával kellemes kirándulást tettek a



FOTO: ONDREJ KOC

Ezután két év kimaradt; úgy tűnt, hogy megpecsételődött a találkozóssorozat jövője. Idén azonban Koháry Ferenc lébenyi lelkész új életet lehelte a programba. Október 1-je és 3-a között a révfülöp Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központba hívta meg – a két határ menti egyházmegye, a Győr-Mosoni és Soproni Egyházmegye nevében – a három ország lelkészeit. Örvendetes módon nyegedikként Szlovénia is bekapcsolódott az eseménybe; a szlovén evangélikus egyházat két lelkész képviselte.

Az Új szolgálatok a jövő egyházában összefoglaló címmel meghirdetett tanácskozáson Lackner Pál protestáns tábori püspök a hazai protestáns tábori lelkigondozói szolgálatot mutatta be. Sönke Frost nickelsdorfi lelkész az osztrák

résztvevők a Káli-medencébe. Ellátogatnak Badacsonyba, megnézték a Hegyestű geológiai bemutatóhelyet, valamint a Szentbékállá határában található úgynevezett kötengert. A kirándulás után a kővágóorsói evangélikus templomban úrvacsorás istentiszteletet tartottak, amelyen Mesmer Ottó őrszigeti lelkész prédikált, az úrvacsorai liturgiát pedig a szlovák testvérek végezték szlovák nyelven. A nap zárásaként borkóstoló várt a vendégekre.

A háromnapos lelkésztalálkozó végén a résztvevők megállapodtak abban, hogy mindenképpen folytatni kell ezt a sorozatot. A következő találkozó helyszíne Szlovákia lesz. Az elutazókra Skalic Gusztáv szlovéniai nyugalmazott lelkész kérte Isten áldását.

■ KISS MIKLÓS

Bibliaévre készülve

► Győrshírben már lapunk múlt heti számának címlapján tudósítottunk a három történelmi egyház vezetőinek október 2-án – lapzártánk után – lezajlott megbeszéléséről. Az alábbiakban a Magyar Távirati Iroda információival egészítjük ki az Országos Egyházi Iroda igazgatójától kapott híryagot.

A zárszámadási törvény értelmében az egyházak állami támogatásának harmincnyolc százaléka „lóg a levegőben” – állította Bölskei Gusztáv, a református zsinat lelkészi elnöke a történelmi keresztény egyházak vezetőinek legutóbbi, október 2-án, kedden megtartott találkozóján. A hagyománnyá vált negyedéves találkozó sajtótájékoztatóján elhangzott, hogy a finanszírozás kérdésében valószínűleg még októberben találkoznak az Oktatási és Kulturális Minisztérium szakembereivel.

A kulturális tárca egyházi kapcsolatokért felelős főtanácsadójának, Csepregi Andrásnak a Népszabadságban megjelent azon közlésére, mely szerint egészen biztos, hogy az egyházi iskolák kiegészítő támogatása jövőre is növekedik, Bölskei Gusztáv kijelentette: erre majd akkor reagálnak érdemben, amikor megszületik a megállapodás az állam és az egyházak között.



FOTO: BARCZA JÁNOS

A sajtótájékoztatón készült felvételen (balról jobbra): Bölskei Gusztáv, Erdő Péter és Ittész János

A református zsinati székházban tartott találkozó megtagyalták a Nagyszébenben megrendezett harmadik ökumenikus nagygyűlés tapasztalatait és a 2008 elején tartandó ökumenikus imahét programját. A Biblia évének hirdetés 2008-as esztendő tennivalói kapcsán Erdő Péter, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke megjegyezte, hogy az Országos Széchényi Könyvtárban bibliatörténeti kiállítást terveznek, valamint Esztergomban tudományos konferenciát szerveznek a Bibliáról, és a Szentírás témájában nagyszabású zenei rendezvényt tart közösen a három történelmi keresztény egyház.

Ittész János evangélikus elnök-püspök küllös kerékhez hasonlította a kereszténységet: a kerékagy Jézus, a küllök pedig a különböző egyházak, amelyek minél közelebb vannak az agyhoz, annál közelebb kerülnek egymáshoz is.

► MTI

Egy testben – több házban?

Hermeneutikai konferencia egy ökumenikus javaslatról

► A Hermeneutikai Füzetek sorozatának huszonnyolcadik kötetében látott napvilágot az észak-amerikai teológusok által írt, *Egy testben a kereszt által – Princetoni javaslat a keresztények egységére* című nyilatkozat (röviden *Princetoni javaslat*) magyar fordítása. Az ifj. dr. Fabiny Tibor által szerkesztett sorozat harmincadik kötetének publikálásával – amely az *Egy házban élnek-e a keresztények? – Magyar reflexiók a Princetoni javaslatra* címmel jelent meg a közelmúltban – az volt a Hermeneutikai Kutatóközpont célja, hogy a magyarországi keresztény egyházak felkért képviselői és szakértői reagálhassanak az ökumené ügyét előmozdítani kívánó észak-amerikai javaslatra.

Már a kötet megjelenésekor elhatározták, hogy a Hermeneutikai Kutatóközpont Alapítványának, a Károli Gáspár Református Egyetem Hermeneutika Tanácskének, az Ut Unum Sint Ökumenikus Intézetnek, az Aliansz – Magyar Evangéliumi Szövetségnek és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) a szervezésében konferenciát rendeznek a tanulmánykötet szerzői és az érdeklődők számára, hogy közösen vitathassák meg mind a javaslat, mind az arra adott reflexiók által felvetett gondolatokat. A tanácskozársra október 4-én este került sor a Lágymányosi Ökumenikus Központban.

A konferencia vezetőjének és moderátorának, ifj. dr. Fabiny Tibornak a felkérésére a kötet szerzőgárdája majdnem teljes létszámban vett részt az ökumenikus párbeszédben; az alkalom nyitányként Fabiny Tibor bemutatta a megjelent szerzőket. A *Princetoni javaslatról* Imrényi Tibor ortodox pap, Ittész János evangélikus püspök, dr. Jakab Attila római katolikus teológiai tanár, Kocziszkó Éva irodalomtörténész, az Evangelische Frei-

kerche képviselője, dr. Kránitz Mihály római katolikus teológus, az Ut Unum Sint Ökumenikus Intézet vezetője, Nagypál Szabolcs római katolikus teológus, a Békés Gellért Ökumenikus Intézet tudományos főmunkatársa, D. Szezik Imre nyugalmazott evangélikus püspök, a MEÖT elnöke, Szuhánszky T. Gábor metodista lelkész, az Aliansz – Magyar Evangéliumi Szövetség titkára, dr. Szűcs Ferenc református teológiai professzor, a Károli Gáspár Református Egyetem rektora, Vankó Zsuzsa adventista lelkész, a Sola Scriptura Teológiai Főiskola igazgatója és Véghelyi Antal evangélikus teológus, lapunk *A vasárnap igéje* című rovatának vezetője folytatott eszmecsere.

A javaslat előzményeiről, létrejöttének körülményeiről és utóéletéről Fabiny Tibor tartott bevezető előadást. D. Szezik Imre imádsággal egybekötött köszöntő beszéde után id. Hafenscher Károly nyugalmazott lelkész, teológiai tanár, a Magyarországi Evangélikus Egyház ökumenikus szakértője tartotta meg önálló tanulmányának is beillő referátumát. Az ökumené történetének legfon-

tosabb mérföldköveit felvázolva olyan átfogó kontextusba helyezte a konferencia témáját, amely nagymértékben elősegítette azt, hogy a *Princetoni javaslatnak* mind az európai, mind a magyar helyzet-hess való viszonyát alaposabban megértessék a résztvevők.

A konferencia második részében a szerzők reflexiói következtek, amelyekben részben a javaslatról, részben a magyar ökumené helyzetéről fejtették ki álláspontjukat. Az egyházak felkért képviselői között volt, aki személyes meggyőződése alapján pozitívan, és volt, aki kifejezetten negatív viszonyult az ökumenikus mozgalom célkitűzéseivel. Komoly kritikák fogalmazódtak meg a *Princetoni javaslat* tartalmával, szövegével és eszmeiségével kapcsolatban is, főleg azért, mert Európában meglehetősen másként élnek meg az ökumenizmust a gyakorlatban, mint Amerikában.

Vankó Zsuzsa például három pontban foglalta össze fenntartásait az ökumenével kapcsolatban, és azt próbálta bizonyítani, hogy miért megvalósíthatatlanok a mozgalom célkitűzései. Jakab Attila vallástörténeti példák illusztrálta, hogy a kereszténység soha, már a kezdetekkor sem volt egységes. Az ökumenizmus oldalán elkötelezett szerzők – a többség – leginkább arra koncentráltak, hogy meghatározzák, melyek azok a problémák és akadályok, amelyek a jelen helyzetben és a szűkebb, lokális kontextusban kell meghaladni ahhoz, hogy a keresztény egyházak közelebb kerülhessenek egymáshoz.

■ – PETRI –

Határtalan evangéliumterjesztés

Nemzetközi missziói tanácskozás a Krím félszigeten

► Három évvel ezelőtt merült fel a *Gesellschaft zur Ausbreitung des Evangeliums (GAE) elnevezésű, nagyrészt a férfineműben tevékenykedőket összefoglaló német-osztrák missziói egyesületnek a közgyűlésén, hogy a szervezet a közeljövőben az ukrainai német evangélikus egyház területén tartsa meg éves tanácskozársát. Kezdetben voltak, akik kételkedtek a találkozó sikerében a nagy távolság és az ismeretlen viszonyok miatt. A szervezők azonban, látva a helyiek elszántságát, mindent megtettek a megvalósítás érdekében. Így került sor szeptember elején – nyolc ország mintegy száz képviselőjének a részvételével – erre a valóban emlékezetes konferenciára. Egyházunkat Smidéliusz Zoltán lelkész, Szabó András esperes és e sorok írója képviselte.*

Háromnapos kalandos autótú után, a Moldovában levő tirsapoli szakadár köztársaság területén is átjutva érkezünk meg Szimferopolba. A kis gyülekezet nemrégiben kapta vissza temploma kereszthajóját. (Az eredeti templomépület korábban kultúrházzá alakították, amelynek a visszaadása még várat magára.) Michael Wolf, a gyülekezet fiatal lelkésze köszöntötte a megjelenteket. Ő maga Ukrajnában született, de húszévesen kitelepült, majd lelkészként tért vissza.

Vasárnap a Krím félsziget különböző pontjaira utaztak el a résztvevők. Mi, magyarok hárman Evpatoriába, egy tengerparti városba mentünk. Késésőnk, Helena Maksch elmondta, hogy édesanyját a II. világháború elején telepítették ki Kazahsztánba, és ő már ott született. Sok nehézség után Leningrádban matematikatanári képesítést szerzett. Idővel visszajöhetett tanítani a Krímbe. A '90-es évek közepén egy missziói alkalmon megtért; teológiát kezdett tanulni, majd gyülekezezi munkatárs lett. Gyenge fizikuma ellenére nagy fáradtsággal létrehozta és gondozza ezt a leánygyüleke-

zet, amely egy panellház alagsorában talált magának helyet – régi épületüket egyelőre ők sem kapták vissza.

Smidéliusz Zoltán orosz nyelven elmondott igehirdetésében Sodoma és Gomora pusztulásával kapcsolatosan az ítéletről és Isten irgalmasságáról beszélt. A kis gyülekezet szépen énekelte a liturgiát. Szabó András és e sorok írója szintén oroszul köszöntötte a jelenlévőket, és számolt be szolgálatáról. Itt mondunk köszönetet Thuránszky István béri lelkésznek – aki korábban évekig szolgált egy oroszországi német gyülekezetben –, amiért lefordította orosz nyelvre az igehirdetést és a köszöntőket.

A tanácskozársra az innen még kétszáz kilométerre fekvő Kercs városa mellett, az Azovi-tenger partján fekvő Kazantip üdülőtelepen került sor.

Georg Güntsch ukrainai püspök előadásában az evangéliumokban található missziói parancsról, illetve különféle megvalósításáról szólt. Andreas Hamburg, a harkovi gyülekezet fiatal lelkésze a missziói és a diakóniai feladatok összekapcsolásának fontosságáról beszélt. Nagyon érdekes volt az Odesszában tevékenykedő Schottky házaspár előadása,

amelyben elhangzott, hogy a pszichoterapeuta feleség és a lelkész férj gyakran egymáshoz küldik az őket felkeresőket, ha úgy gondolják, hogy a másik jobban tud segíteni rajtuk.

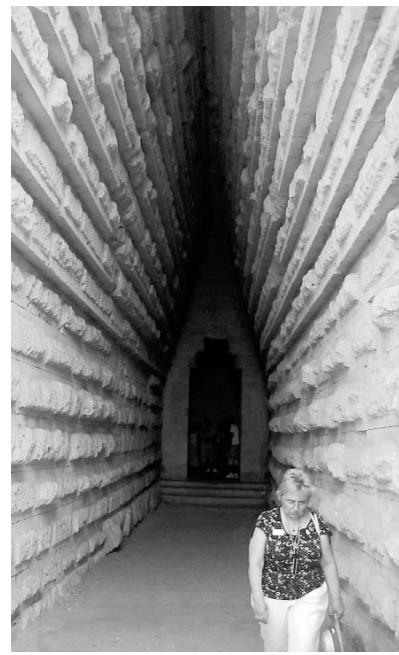
A magyar delegáció meglátogatta a kercsi gyülekezetet. Ez a közösség nagyon nehéz helyzetben van, mivel szép neogótikus templomukat – amelyet a szovjet időkben mozivá alakítottak – a környékből és nagy változások zavaros időszakában elbontották, hogy építőtanyághoz jussanak. A zsinagógát viszont sikerült helyreállítani, és újra beindult a vallási élet. (Az épület és a környező utca képe nagy hatással volt rám, mert nagyban emlékeztetett a szülővárosomban, Miskolcon lévő zsinagóga környékére.)

Tragikus idők idézett fel a közeli kőbányánál épített hősi emlékmű is. Itt, a hegy alatt a nagy honvéd háború idején több ezer katona sáncolta el magát a németekkel szemben, akik még gázzal is megpróbálták elpusztítani őket. Mivel az ostrom elhúzódott, fogságba kerülni pedig nem akartak – és talán a parancsnok sem engedte meg, hogy feladják magukat –, végül mind éhen haltak.

A táj és a növényzet itt már Ázsia közelségét jelzi. Mindenhol ősi kurgánok emelkednek, a városban és környékén is sok antik görög emlék van. Voltunk Szudakban is; a település a genovaiak által épített váráról és az orosz pezsgő gyártását bemutató múzeumáról híres (eme italt meg is kóstolhattuk a korhű pincében). A városokra és a falvakra egyaránt jellemző a szegénység; sok az elhanyagolt, félbehagyott épület. Vannak azért kivételek is: ott, ahol van idegenforgalom, vagy egy sikeres új nagyüzem működik, főleg a régebben Lengyelországhoz tartozott galíciai területeken.

Ukrajna nagy ország hatalmas városokkal, nagy területekkel és az utakon sok rendőrrrel; az ottaniak kis dolgokra nemigen adnak, mert úgy tartják, hogy a nagyon több múlik... Ebben a „tengerben” működik a lassan kétnyelvűvé váló evangélikus egyház nagy hittel és lelkesedéssel.

■ KOHÁRY FERENC lelkész, a Férfimissziói Szolgálat referense



A SZERZŐ FELVÉTELE

A Kercs városa mellett található Cár kurgán bejárata i. e. 1500-ból

Hálaadás az iskoláért

Újraindulásának tizenötödik évfordulójára emlékezett a Deák Téri Evangélikus Gimnázium

► Egy iskola történetében tizenöt év nem tűnik nagy időnek. A Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban azonban október 4-én és 5-én az újraindult intézmény tizenötödik születésnapjáról emlékeztek meg.

Valójában egy több mint kétszáz éves intézményről beszélünk. A 19. század elején a pesti evangélikus gyülekezet megalakulása után egy évvel a jelenlegi iskola területén már oktatás folyt. Az intézmény jogfolytonossága egészen

testület és diákság átvételéről – elhangzott az a képtelenség is, hogy diakonisszává akarja átnevelni a tanárokat. Az iskola egyházi kézbe adásától volt hangos akkoriban a sajtó, és kultúrharcként tállalták az esetet. Harmati Béla hangsúlyozta, hogy az iskola épületét soha nem államosították, azt az állam bérlete az egyháztól.

Hosszas alkudozások után végül sikerült megegyezni arról, hogy a Sütő utcai iskola máshová költözik, és megkezdődhetett az épület felújítása. A Deák Téri Evangélikus Gimnázium pedig az Arany János utcai művelődési házban

folytatódott. Dr. R. Várkonyi Ágnes, az ELTE Történeti Intézetének professzora a 16–17. századi gyereknevelési szokásokról beszélt, dr. Sztó Imre iskolapszichológus pedig a mai gyerekeket és serdülőket érő hatásokról tartott előadást. Rámutatott, hogy a kortárs csoport és a média mellett óriási szerepük van a példaszemélyeknek, különösen a pedagógusoknak. De kiemelte azt is, hogy a kilencvenes évekhez képest az ezredfordulóra húsz százalékkal nőtt a depresszióban szenvedő gyerekek aránya.

Dr. Gombocz János, a neveléstudomány kandidátusa elsősorban a jó pedagógus személyiségéről beszélt. Elmondta, hogy ma Magyarországon a tanárképzés tömegmérétekben folyik, se pénz, se idő nincs a személyiség fejlesztésére, és az alkalmassági vizsgálat is hiányzik. Próbálkoztak ugyan azzal, hogy az alkalmatlan tanárjelölteket kiszűrjék, de egyetlen módszer sem bizonyult sikeresnek. Lehangelő volt azon megállapí-

kori hitoktatója ígéhirdetésében arról beszélt, hogy egyedül a példaadással való nevelés hatékony, és hiteles életű pedagógusok nélkül mit sem érnek az egyházi iskolák.

Az istentisztelet után Gáncs Péter püspök köszöntötte az egybegyűlteket, és megköszönte az iskolaépítő tanárok áldozatos munkáját. Gadóné Kézdy Edit, az iskola igazgatója beszédében kiemelte: „Nem azért gyűltünk össze, hogy magunkat ünnepezzük, hanem hogy halál adjunk intézményünk létrejöttéért.” Köszönetét fejezte ki Solyom Évának, aki a volt növendékek képviselőjeként kapott virágcsokrot.

A tizenötödik évforduló tiszteletére alapította az iskola a Pro Schola díjat, amelyet majd azok a végzős diákok kapnak, akik a legtöbbet tették az alma materért. Elsőként azonban nem diák, hanem az iskolát újjászervező igazgató, Schulek Máttyás vehette át a kitüntetést.

Másnap az iskola volt növendékei találkozhattak egymással és tanáraikkal.



Iskolaigazgatók a papi padban: Gadóné Kézdy Edit és Schulek Máttyás

1952-ig fennállt, amikor az evangélikus egyház „önként” felajánlotta két pesti gimnáziumát az államnak. Ettől kezdve a kilencvenes évek elejéig általános iskola működött a Sütő utcában. 1991-ben azonban tárgyalások kezdődtek az egykori léánygimnázium egyházi kézbe való visszaadásáról.

Harmati Béla nyugalmazott püspök a gimnázium ünnepi konferenciáját megnyitó beszédében elmondta, hogy soha annyi feljelentést nem kapott, mint az iskola visszaadása körül viták idején. A vádak között szerepelt az is, hogy meg akarja szüntetni Budapest legjobb iskoláját, illetve – mivel szó volt a teljes tan-

kezdte meg működését két osztállyal, egy rész munkaidőben kinevezett igazgatóval, Schulek Máttyással és négy főállású tanárral.

Dr. Bartal Sándor, az V. kerületi önkormányzat képviselője visszaemlékezésében megjegyezte, hogy az idő azokat igazolta, akik mindent megtettek az egyházi oktatás újraindításáért, hiszen az ország egyik legjobb iskolája jött létre, ahol igen magas színvonalú oktatásban és erkölcsi nevelésben részesülnek a diákok.

Az iskola születésnap konferenciája – amelyre meghívták az evangélikus testvériskolákat is – a megnyitóbeszéd után három szakmai előadással



tása, hogy ötvenöt éves kora környékére a pedagógusok többsége annyira kiég, hogy bajait már nem lehet orvosolni.

Az előadások után a konferencia hálaadó istentisztelettel zárult, melyen Zászkaliczky Péter, a Deák téri gyülekezet nyugalmazott lelkésze és az iskola egy-

A délután közös áhítattal kezdődött, majd az iskolaépületben folytatódott a találkozó, ahol az egykori diákok vehették át írásbeli érettségi dolgozataikat, és estebe nyúlóan elevenhíthették fel közös emlékeiket.

■ JÁNOSI VALÉRIA

Feledy Péter, ha kinéz az Ablakon...

► Feledy Péter 1972 óta szerepel a Magyar Televízió képernyőjén. Jogászból lett televíziós, pályaváltása a Riporter kerestetik! című vetélkedőhöz, élete az MTV-hez kötődik. A 20. század történelmének megszálottja, több fontos esemény szem- és fültanúja. Most régi-új műsora, az Ablak felett bábáskodik – a nézettségi mutatók szerint eredményesen. A műsor olyan témákkal is foglalkozik, amelyek ritkán látnak vendégek a képernyőn, mint például az öregség és a kisemberek élete...

– Nem bánta meg, hogy elhagyta a jogi pályát? Egy biztos egyszisztenciából a bizonytalanba!

– Budapesten születtem, itt jártam iskolába, s amikor pályát választottam, csak azt tudtam, mit nem akarok csinálni. Így lettem joghallgató. Az egyetem elvégzése után egy véletlen folytán az ügyészséghez kerültem, ahol két évig mint fogalmazó, majd újabb két évig – a szakvizsga után – ügyészként dolgoztam. Mivel a fővárosban nagyon nehéz volt lakáshoz jutni, megpályáztam egy derecskei állást a járási ügyészségen. Az élet nagy iskoláját jelentette – négy ügyészségi év a kádári Magyarországon! És 1971-ben az MTV ismét meghirdette a Riporter kerestetik!-t...

– Akkor ez hozta a pályaváltást.
– Így igaz. 1971-ben megnyertem a versenyt, a következő évben pedig már az MTV szerkesztő-riportereként dolgoztam. Az ifjúsági osztályon kezdtem, s ez nagyon jó iskolának számított. A sporttól kezdve a politikán keresztül a zenéig szinte mindennel foglalkoztam,

sok televíziós műfajban kipróbálhattam magam. Egyébként itt kezdett a következő Riporter kerestetik! után Déri János, és itt volt szerkesztő kollégám Pomezanski György, a Duna TV egyik jelenlegi alelnöke is. Az idő múlásával érdeklődésem azonban másfelé fordult: a nyolcvanas évek közepén három évig a Magyar Rádióban dolgoztam.

– Nem húzta vissza a szíve a tévébe?
– Dehogynem, de a három év alatt folyamatosan az MTV-ben is jelen voltam. A következő „nagy korszakom” az Ablak című műsor lett, amelyet sok izgalommal és nagy örömmel készítettünk. A direkt politikai televíziózásba az 1985-ös országgyűlési választásokkor kerültem. Emlékeztet: néhány évtized után ekkor lehetett először több jelöltet állítani, igaz, sok vihar és bonyodalom árán. A rákövetkező évek mind szakmailag, mind személyes okokból rendkívül érdekesek voltak. A nyolcvanas évek végén sorra alakultak a pártok, azok kongresszusairól, eseményeiről tudósíthatam. Örökké emlékeztet marad számomra 1989. június 16.: Nagy Imrénék és mártírúrsainak a temetését Györfly Miklóssal együtt közvetítettem.

– S a kilencvenes évek?
– Az új évtized elejéig országgyűlési tudósítóként tevékenykedtem. A Parlamentben éltem át a rendszerváltozás viharait az utóvédharoktól az úttörés emberpróbáló nehézségeiig. Beszélgetőtárs lehettem többek között Antall Józsefnek, Göncz Árpádnak, Horn Gyulának, Mádl Ferencnek, Orbán Viktorral.

1993-ban elvállaltam a Magyar Televízió hírigazgatói posztját. Ettől elvi kérdések tisztázatlansága miatt hat hónap után önként váltam meg. Később kineveztek az MTV alelnökének, e posztot viszont nem magamtól hagytam ott...

Ezen évek során sok portré- és dokumentumfilm elkészítésében vettem részt. A „Parancsolatlan, tiszta szívvel” című sorozatot emelném ki, amelyben 1956. október 23. történetét, eseményeit dolgoztam fel az eredeti szereplőkkel – akik közül sajnos már sokan nincsenek közöttünk – az eredeti helyszíneken.



– Kísért a múlt, újra kinyílt az Ablak!
– Hivatalos terminológiával elve egy újabb reformkorszakban élünk. A reformok átszövik az életünket, megszorításokkal járnak, s konfliktust gerjesztenek. A közszolgálati televízióknak a maga módján kötelessége segíteni: megszólaltatni a kisembert, hogyan éli meg e napokat, korrekten és elfogulatlanul be-

számolni az intézkedésekről, és segítséget nyújtani, tanácsot adni az érintetteknek, hogyan lehet alkalmazkodni az új időkhoz.

– Kicsit általános fogalmaz, az Ablak három önálló részből áll!

– Mindhárom részre ráillik az említett ars poetica. Az Égytűtűk a nyugdíjas réteggel foglalkozik, amelyet a sajtó vagy nem létezőnek tekint, vagy negatív felhanggal említi. Érdekei tehát könnyen sérülnek, a közvélemény pedig elmegy a probléma mellett. Az Ablak össznépi gondokat feszeget, középpontjában a már említett kisember áll. Végül a Fórum az aktuális kérdésekre épül, a néző kérdez, s egyben ki is beszél magából a gondját.

– Evangélikus kötődések?
– Családom egyik ága evangélikus. A pestújehelyi evangélikus templomot nagyapám, Raksányi Elemér és testvére, Raksányi Mihály építtette. Nagyapámat halálakor ott ravatalozták fel; a gyülekezet úgy tisztelt emléke előtt, hogy az egész templomot fekete lepelbe vonta. Egy közelebbi kötődés: családom barátai között találtatik a Fabiny család is. A püspök urat vendégül is láttuk a Záróra című műsorban.

– Végezetül elmesélne egy korábbi, Ablakba tett sztorit?

– Egy műsorban József Attilára emlékeztünk, s a Nemzeti Színház neves színésze a Születésnapomra című verset szavalta el. A harmadik-negyedik versszakig gördültek a sorok, majd a művész felnéz, és se kép, se hang. Angyali mosollyal vettem ki a táskámból egy verseskötetet, s nyújtottam át az indiszponált előadónak, akinek szeme sem rebent, s Gutenberg találmányából fejezte be a költeményt. Horger Antal úr is örült volna...
■ CSERMÁK ZOLTÁN

Vakond zsebében a világ

■ ANDRISKA JÁNOS

Akár hiszik, akár nem: idén még nem néztem tévét. Nem újránézem a fogadalomról van szó, hanem arról, hogy tévém sincs, s valahogy nem is tartottam fontosnak, hogy legyen. Nem érdekelnek a „hírek”; a „szórakoztató” műsorok csak bosszantanak; a zenék túl giccsesek – szóval elegem lett mindabból, ami ma a televízió.

Már maga a szó is beszédes: tele (van) vízióval, de ezt majd inkább egy másik cikkben fejtem ki. Most csupán arról szólnék, hogy a minap véletlenül mégiscsak néztem tévét, mivel amíg korrektori munkámat végeztem tördelőszerkesztő kollégámnál, ő a háttérben kapcsolódott a csatornákat. Régen nevettem ennyit, bár leginkább – jó magyar szokás szerint – sírva vigadtam.

Először egy „csodareszelőről” láthatam és hallhattam lenyűgöző dolgokat. Hihetetlen, hogy egy konyhai eszköz mi mindenre képes – mint ahogyan az is, hogy milyen sok pénzt el lehet kérni egy vasdarabért. Aztán sok olyan információ birtokába jutottam, melyek lehangoltak, s amelyek nélkül nagyon jól megvoltam eddig. S végül – bár sorolhatnám még – egy szakállas, sámán kinézetű embert ismerhettem meg a képernyőn keresztül, aki tarot-kártyából olvasta ki a betelefonálók jövőjét.

Először – kollégámmal együtt – a térdünket csapkodtuk, és visítottunk az egész műsor szilveszteri komédiába való képtelenségén, mert azért ez mégiscsak túlzás. (A pénzügyekkel és a magánélettel kapcsolatos kérdésekre adott „hát ez egyértelmű – nyereben a vállalkozás”, „vigyázzon a végtagjaira – vagyis a tüdejére” s egyéb válaszokat csak határozva tudtuk végignézni.)

Aztán amikor jobban beledongoltam az egész, nagy rakás cirkuszba, valami jellegzetesen magyar bú lett úrrá rajtam. Hiszen olyan telefonálók kérdezősködtek, akiknek a hangjából érződött, hogy biztosan magányosan élnek, tele szorongással és félelemmel, s szomorú kis életükről szeretnének megtudni most végre valami jót, szépet, reményteljeset.

Hamar rájöttem, hogy a hangulatomra vetődő bús árnyék nem is tipikusan magyar, hiszen egyetemes az a keserű döbbenet, melyet az egész világon uralkodó sötétség láttán érzek. Ezekhez az emberekhez vajon nem jutott el az evangélium híre?

Azt, hogy az Atya – Jézus nevében – elküldi a Pártfogót, s az öröm velünk lesz mindörökké, nem hiszik; de bedőlnek olyan emberek beszédeinek, akik belopóztak közénk, s azt állítják magukról, hogy bölcsök, holott bolondok? S nyugodtan teszik le a kagylót – olyanok tanácsa után, akik az élő Isten igazságát nyilvánvalóan és egyértelműen hazugságra cserélték fel? (Vö. Jn 14,26.16; 16,22; Júd 4, Róm 1,22–25)

Állítom, ha ez tényleg így van – márpedig sajnos nagyon úgy tűnik –, akkor nagyobb itt a sötétség, mint Egyiptomban, a kilencedik csapás idején... (vö. 2Móz 10,21). Mi már nem „tükör által homályosan látunk”, hanem képcső által hallucinálunk, s azt képzeljük, hogy az a valóság, ami a „házi oltárban” vibrál (1Kor 13,12).

Vajon miért szeretnék ismereni a jövőt oly sokan? Talán boldogabb lenne bárki is attól, ha tényleg megtudná? Jó érzés hazug sámánok ígéreteiben ringatni magunkat? Vagy valami életbölcesség utáni vágy mozgatja a telefonálókat? Mert akkor tudhatnák, hogy ha valakinek nincsen bölcsessége, kérhet Istentől, aki „készségesen és szemrehányás nélkül ad mindenkinek”. „De hitelt kérje, semmit sem kétkedve, mert aki kétkedik, az olyan, mint a tenger hulláma, amelyet szél sorod és ide-oda hajt.” (Jak 1,5.6) Szél sodorja ide-oda a műsorok szerkesztőit s velük együtt a kiszolgáltatott nézőket is. Pedig lehetne igazi világosság is a szívekben, hogy „felragyogjon előttünk Isten dicsőségének ismerete Krisztus arcán” (2Kor 4,6).

Tartsuk ezt szem előtt, mert akkora itt már a sötétség, mint a vakond zsebében...

„Asztali” évadkezdés a Faszorban



Jelenits István, Csepregi András és Galambos Ádám

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány által szervezett beszélgetéssorozat őszi évadkezdő alkalmára október 2-án került sor a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermében. Ezúttal Jelenits István piarista szerzetes, nyugalmazott egyetemi tanár és dr. Csepregi András evangélikus lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense folytatott eszmecsere-t a *Hogyan él Isten törvénye az emberben?* címmel megrendezett dispután. A beszélgetés moderátora Galambos Ádám, az alapítvány kuratóriumának elnöke volt.

A beszélgetőpartnerek a hétköznapi

életben leggyakrabban tapasztalható helyzetekkel kapcsolatban felmerülő gyakorlati kérdéseket igyekeztek körüljárni elsősorban teológiai, azon belül dogmatikai és etikai szempontból. A két teológiai tanár dialógusának – amely témájánál fogva is karakterisztikusan teológiai jellegű volt – homlokerében a törvény és az evangélium viszonyának, érvényesülésének és sorrendjének a központi motívuma állt; ennek az emberi élet morális határhelyezeteiben való különféle megnyilvánulási formáit vizsgálták a beszélgetés résztvevői.

■ - TRI -

Megnyílnak a pályázati lehetőségek az egyházi iskolák előtt



Az evangélikus oktatási intézmények képviselői számára Pályázat- és projektmenedzsment-ismeretek címmel ötvenórás képzést szervezett az Országos Egyházi Iroda. A két hétvégén át tartó tanfolyamon harmincötven vettek részt, illetve vizsgáltak sikeresen. Oklevelüket az oktatást végző Limex Kft. ügyvezetője, Hutflesz Mihály szombathelyi presbiter és Hafensch Károly országos irodaigazgató adta át október 7-én. Az uniós pályázatokra való – egyházunkban zajló – felkészülési folyamat tapasztalatairól jövő héten számolunk be.

■ HUTFLESZ MIHÁLY felvétele

Megnyílnak az európai uniós pályázati lehetőségek az egyházi iskolák előtt – mondta az evangélikus egyházi fenntartású iskolák múlt pénteki konferenciáján Budapesten a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség vezető programmenedzsere. Az infrastruktúra-informatika és az egészségmegőrzés terén várható gyors fejlődés – hangsúlyozta Szabó Zoltán az *Egyházak és egyházi iskolák lehetőségei a 2007–2013 közötti időszakban* című előadásában. Egy éven belül mintegy kétszáz pályázatot hirdet meg az ügynökség, ezek közül több mint százban lehetnek érdekelték az egyházi intézmények – tette hozzá.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával kiírt pályázatok többek között a regionális operatív programok (ROP) keretében valósulnak meg – tudatta. Ennek keretében – egyebek mellett – digitális tábla vásárlására, tetőtér-beépítésre, közösségi helyiségek kialakítására nyílik majd lehetőség az iskolák számára – mondta előadásában a szakember, hozzátéve, hogy az iskolák önrészhányadát a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a kormány és különböző hitelek segítségével igyekszik segíteni.

Előadásában annak is hangot adott, hogy az európai uniós pályázatokkal az elöregedés és a migráció okozta népességproblémák egy részét is orvosolhatják, továbbá az oktatás szerkezetváltásával a kontinens munkaerőigényét is jobban kiszolgálhatják. Végezetül megjegyezte, hogy a különböző régiók együttműködési programjai segítségével az egyházak határokon átvívelő kapcsolataikat is ápolhatják.

Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium október közepéig – konzultatív jelleggel – várja az evangélikus egyház véleményét a tenderek kiírásával kapcsolatban, melynek során a hozzászólások azonos súllyal esnek latba.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a honlapján elindult egy infovonal, amely az egyedi – például az adatlapok kitöltésekor felmerülő – kérdések megválaszolásában is segít, hírleveleiből pedig az egyházak is tájékozódhatnak az új pályázati lehetőségekről.

▶ MTI

OKTÓBER 15.: A FEHÉR BOT NAPJA

„Nézhetetlen” kiállítás a belülről látók világáról

▶ **Amikor kinyitjuk a hűtőszekrény ajtaját – feltéve, hogy nem égett ki benne az égő –, felgyullad a fény. Ezt várom a Láthatatlan kiállításom még a második frizsidernél is, noha az első „csalódás” után tudhatnám, hogy itt most hiába...**

A Népligetben található E-klubban augusztus 15-én nyílt meg az a 2008 júniusáig látogatható speciális kiállítás, melynek célja a látássérültek életének bemutatása. A két részből álló „tárlat” első felében néhány használati tárgyat vehetünk szemügyre, második szakaszában pedig – egy háromszáznyolcvan négyzetméteres, teljesen besötétített, több helyiségre tagolt „labirintusban” – egy vak vezető kíséretében különböző élethelyzetekbe és élethelyzetekbe csöppenhetünk. Például utcai forgalomba vagy konyhai milióba.

A teljes sötétségbe való burkolózás előtt Adél, a születése óta vak lány segítségével néhány, a látássérültek életében fontos tárggyal ismerkedem. A kiállítás honlapján „beigért” tejtört és tübefűző tornyot ugyan sehohol nem látom – és így sajnos nem is tudom meg, hogy mik ezek –, de a beszélő karóra és vérnyomásmérő, valamint a speciálisan látássérültek részére kialakított dominó és sakk ott sorakozik az asztalon. Akárcsak a képernyőolvasó programmal „felszerelt” számítógép és a Braille-írógép, valamint néhány, Braille-jelleggel nyomtatott könyv.

Az írással-olvasással összefüggő tárgyak alkotják a kiállítás látható felének leghangsúlyosabb részét. Engem is ezek érdekelnek a legjobban, örömmel élek hát a kipróbálás lehetőségével.

A mindennapokban általában ha nem is vakon (milyen különös is most ebben az összefüggésben ez a kifejezés...), de azért elég nagy rutinnal verem a számítógép klaviatúráját gépelés közben, a kevesebb mint tíz billentyűt felvonultató Braille-írógép azonban zavarba hoz. Adél viszont hihetetlen gyorsasággal „zongorázik” rajta. Én még csak az első betűnek megfelelő

billentyűkombinációt keresem, ő ugyanannyi idő alatt már leírta a teljes nevem. A papíron szép sorban ott domborodnak a kis pöttyök, s ha jártas lennék a megfejtésükben, mutatójamat végighúzva rajtuk magam is ellenőrizhetném, nem követte-e el hibát. Így azonban csak a szememre hagyatkozom, és a falon függő Braille-ábécét tanulmányozom.

Közben már vár Szilárd. Mielőtt belépne a teljesen besötétített térbe, elmondja, hogy ha úgy érzem, akár egy-két perc után is visszafordulhatunk, illetve figyelmembe ajánlja az ajtóban sorakozó fehér botok egyikét, de hozzátéveszi, szerinte anélkül jobb lesz.

Míg máskor meglehetősen hosszú,

negyven percbe telt, míg végigjártuk a termeket.

Hogy a sötétségen kívül pontosan mi várt odabent – vagyis hogy konkrétan milyen tárgyak kerültek az utamba, illetve a kezeim közé –, talán nem is olyan lényeges. Sokkal fontosabb, hogy milyen érzelmeket, reakciókat váltottak ki belőlem a „látottak”, illetve az a tény, hogy felcserélődtek a szerepek, és ezúttal én szorultam rá egy nem látó embertársam segítségére.

Ez a segítség azonban nemcsak abból állt, hogy kézen fogott és végigvezetett egy rövid útszakaszon, hanem abból is, hogy ráébredtettem a bizalom és a (belső) látás fontosságára... És bár maradéktalanul soha nem ismerhetjük meg egymás



Ismerkedés a Braille-írógéppel

határozott és erőteljes léptekkel járok, most alig merem felemelni a talpamat a földről, szinte csak egy helyben csoszogok. Hiába mondja Szilárd, hogy menjek bátran... Szükségem van egy kis időre, hogy hozzászokjak a helyzethez: legfontosabbnak gondolt érzékszerveimnek most semmi hasznát nem veszem – egy teljesen ismeretlen terepen egy alig néhány perce megismert, szinte még vadidegen emberre vagyok utalva. Rá kell, hogy döbbenjek: bizalom nélkül nem megy...

Szépen lassan csak-csak elindulunk, sőt egy idő után kifejezetten gyorsnak tűnik a tempó. Utóbb persze kiderül, hogy szó sem volt rohanásról, hiszen jó

életformáját, egy ilyen helyzet megtapasztalása után talán mi, látók közvetlenebbül és nyitottabban fordulunk látássérült embertársaink felé – nemcsak október 15-én, hanem az év minden napján.

■ VITÁLIS JUDIT

A kiállítás 2008. június 15-ig, legfeljebb nyolc fős csoportokban tekinthető meg az E-klub épületében (Budapest X., Népliget, a Planetárium mellett). Nyitvatartási idő: hétfőtől péntekig 12-től 20 óráig, hétfőig és ünnepnapokon 10-től 22 óráig. Bővebb információk és jegyrendelés a <http://www.lathatatlan.hu/> honlapon vagy a 20/771-4236-os telefonszámon.

OKTÓBER 16.: ÉLELMEZÉSI VILÁGNAP

Egy falat segítség a rászorulóknak

Keresztény fiatalok az éhezőkért

▶ **Európában közel huszonötmillió alultáplált ember él, több millióan éheznek. Nekik nem az jelenti a legnagyobb problémát, hogy válasszanak a kaviár és a sült csirke között, hanem hogy mindennap legyen legalább egy falat annivalójuk. Afrikában, ahol a negyvenkét legkevésbé fejlett ország közül huszonnyolc található, még elszomorítóbb a helyzet, de a fejlődő országok népességének körülbelül 20%-a sem rendelkezik azokkal az eszközökkel, amelyekkel megszerezhetné a napi elegendő táplálkozáshoz szükséges élelmiszermennyiséget.**

Vizsgálatok bizonyítják, hogy a gyermekek egészsége és jó közérzete attól is függ, hogy életük korai szakaszában megkapják-e minden tápanyagból a megfelelő mennyiséget. Az ázsiai országokban a gyerekek 43%-át, a szovjet utódállamokban 32–70%-át érinti a növekedésben való visszamaradás veszélye; a mikrotápanyagok (például vas, jód, vitaminok) hiánya a gyermekek agyi fejlődését is visszatarthatja, és vérszegénységet okozhat.

Eközben – többek között az étkezési szokások megváltozásának és az ételmi-

nőség háttérbe szorulásának következményeként – közel százötvenmillió túlsúlyos ember él földünkön. A többség számára természetes a napi többszöri, bőséges étkezés, így sokan fel sem fogják, mi a nélkülözés.

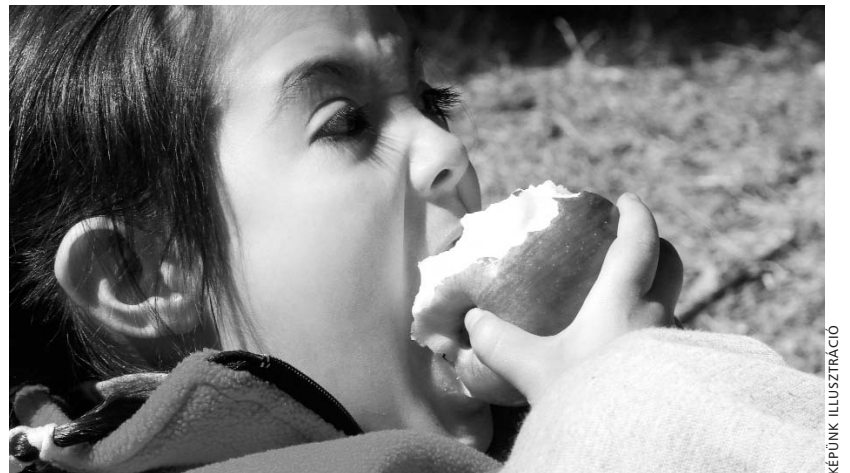
1979 óta október 16-á élelmезési világnap, melynek célja felhívni a közvélemény figyelmét az emberiség nagy részét sújtó élelmезési gondok orvoslásának fontosságára. Idén a Keresztény Fiatalok az Ifjúságért Egyesület (Kefi) szervezésében Gödöllőn is sor kerül egy segítségnyújtó akcióra.

Az egyesület tagjai – nagyrészt keresztény egyetemisták vagy főiskolások

– október 16-án, kedden reggel 7-től 19 óráig gyűjtik a Coop áruház (Szabadság tér 4.) előtt a rászorulóknak számára a tartós vagy aznap elfogyasztható élelmiszereket. Minden falat számít; egy tál sütemény vagy pár szendvics éppoly fontos, mint például a tízóraiból megmaradt alma, mely ügyis a kukában landolna.

Az összegyűlt élelmiszereket az egyesület tagjai továbbadják a rászorulóknak: hajléktalanoknak, időseknek, illetve nyugcsaládoknak. Ami tőlünk egy kis odafigyelést, esetleg egy apróságért való lemondást igényel, az nekik egy kis szelet élet.

■ BOKOR PÉTER



KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Bizalom és erő egysége

Ünnepsorozat és kettős emléktábla-avatás Békéscsabán

► „Az alapító letétett nagy ünnepélyességgel...” – ez a mondat olvasható egy kétszáz éves közgyűlési jegyzőkönyvben. A Békéscsabai Evangélikus Egyházközségben háromnapos ünnepsorozatot és tudományos emlékülést rendeztek október 5. és 7. között a békéscsabai evangélikus Nagytemplom alapkövetételének kétszázadik évfordulója alkalmából. Vasárnap szlovák és magyar nyelvű istentiszteletet tartottak a Nagytemplomban, melynek igehirdetője Miloš Klátik, a Szlovákiai Evangélikus Egyház egyetemes püspöke és Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke volt. Az alapkövetétel jubileumának tiszteletére állított emléktábla avatása mellett ekkor került sor néhai Táborszky László esperes emléktáblájának leleplezésére is, aki huszonnyolc évig szolgált a békéscsabai gyülekezetben.

A rendezvénysorozat pénteken Dévényi János ötvösművész állandó kiállításának megnyitásával vette kezdetét a békéscsabai evangélikus gimnáziumban. A program a Luther utcai gyülekezeti ház nagyszobájában a gimnáziumi öregdiákok baráti körének ünnepi közgyűlésével folytatódott, majd a templom alapkövét letevő és felszentelő Draskóczy Milyez Mihály, Uhrin András és Haan János lelkészek emléktábláját koszorúzták meg a Nagytemplomban. A szombati nap délutánján került sor a tudományos emlékülésre, amelyen a Nagytemplom építéstörténetéről, építéstörténeti jelentőségéről, valamint a helyi szlovákok identitásának erősítésében jelentős szerepet vállaló evangélikus személyiségekről hallhattak egy-egy előadást az érdeklődők.

A vasárnapi – szlovák és magyar nyelven tartott – ünnepi istentisztelet liturgiái szolgálatában Kondor Péter, a Kelet-Békécsi Egyházmegye esperese, Kutyej Pál Gábor és Németh Mihály lelkészek, valamint Aradi András, Kutyej Pál Albert és Kovács Pál nyugalmazott lelkészek vettek részt.

Elsőként Miloš Klátik püspök lépett a szószékre. Ézs 6,1–10 alapján tartott igehirdetésében felelevenítette azt a történelmi időszakot, amikor a törökidő után elnéptelenedett területekre betelepülő szlovákság megkezdte az élet-újra-

teremtését ezen a vidéken, és egyik legelső dolguk az volt, hogy elkezdtek templomokat építeni. Ez is azt támasztja alá, hogy hatalmas hitbeli erőforrásokkal rendelkeztek. Ha mi, a mai utódok meríteni tudunk ebből a hitből, akkor



A békéscsabai Nagytemplom szószékén: Miloš Klátik, a Szlovákiai Evangélikus Egyház egyetemes püspöke

szervezését” ezen a vidéken, és egyik legelső dolguk az volt, hogy elkezdtek templomokat építeni. Ez is azt támasztja alá, hogy hatalmas hitbeli erőforrásokkal rendelkeztek. Ha mi, a mai utódok meríteni tudunk ebből a hitből, akkor



Ünnepi szolgálattevők a 200. évforduló alkalmából elhelyezett emléktábla körül

Akcióhét az igazságos kereskedelem érdekében

„Eszel mindennap? Eleget eszel? Egészségeset eszel?” – mindenekelőtt e kérdéseket teszi fel az október 14. és 21. között megrendezendő, Akcióhét az igazságos kereskedelemért című nemzetközi program-sorozat.

Ennek a kiterjedt egyházi összefogással rendezett eseménysorozatnak az úgynevezett Ökumenikus Pártfogási Szövetség a gazdája, a története pedig a következő: első ízben 2005 áprilisában rendezték meg egyházak és társadalmi szervezetek ezt a programot azért, hogy felhívják a közvélemény figyelmét az igazságosabb kereskedelem szükségességére. E kezdeményezés, amely azt tűzte ki céljává, hogy a szegénységet történelmi múlttá tegye a jelen mindennapos tapasztalata helyett, tízmillió ember hangját hallatta nyolcvan országban.

A szervezők október 14-i kezdettel – a két évvel ezelőtti kezdeményezésre építve – együtt érző és együtt cselekvő kampányra hívják a felebarátok szeretetét és társadalmi igazságérzetét együtt hordozó keresztényeket. Teszi ezt azzal a meggyőződéssel, hogy Krisztusnak mind a jóllakott, mind pedig az éhező népe szembeesül a fenti kérdésekkel.

Olyan világban élünk, ahol szerencsésnek mondhatja magát az, aki mind a három fenti kérdésre igennel tud válaszolni. Közélmillióan a szó legszorosabb értelmében napi szinten éheznek. Ennél sokkal többen vannak azok, akik-

nek az étkezésük nem elégséges és/vagy nem egészséges. A helyzet pedig folyamatosan romlik, miközben bolygónkon mindenki számára elegendő élelmiszer áll rendelkezésre. Az éhezés és a rossz táplálkozás nem földünk alacsony teherbíró képességének következménye, hanem a miatt a gyakorlat miatt van, ahogyan az élelmiszereket kezeljük. A jó hír tehát az, hogy ezen lehet változtatni.

A kereskedelem kulcspozícióban van a tarthatatlan rendszereket és gyakorlatot illetően. A fő felelős itt található. Pedig az embereknek nemzetközileg elismerten van joguk az élelmiszerhez és a táplálkozáshoz. E jog véteket el millióktól. A keresztények pedig nem nyugodhatnak ebbe bele! Ezen változtatniuk kell és lehet – hangsúlyozza a kampány bevezetője.

Ó- és újszövetségi normáink alapján egyaránt ki kell állnunk a szegények és az elnyomottak mellett. Mindannyiunknak a saját környezetünkben kell meglátnunk a szükségletet és azt a lehetőséget, amellyel az igazságosságot szolgálhatjuk. Azért kell küzdenünk, hogy a kereskedelem újra azzá legyen, amire rendeltetett, nevezetesen a föld ajándékainak és az emberi munka gyümölcseinek minden emberhez való eljuttatása. Október 14-e és 21-e között csatlakozzunk azokhoz, akik elmondják kis és nagyvilágunknak, hogy az az erőltetett szabad kereskedelem, amelyet sokan olyan nagyra értékelnek,

kor van rá esély, hogy ezek a templomok ma is megteljen hívekkel.

Gáncs Péter püspök a kétszáz éve történt eseménnyel kapcsolatban kifejtette, hogy az alapító az erő és a bizalom szimbóluma, amely az egyház élő alapkövére, Jézus Krisztusra mutat. Az alapkövetélt nem követte gyors siker: tizenhét évbe telt a templom felépítése. Az erő és a bizalom egységére volt szükségük az ősöknek, hogy legyőzzék az akadályokat. Nekünk, mai utódoknak is erre van szükségünk. A püspök illusztrációként felolvasta azt a magyar–szlovák megbékélésről szóló egyházi nyilatkozatot, amely egy éve hangzott el egy közösen rendezett emlékkonferencián. Ez sajnos az erő nélküli bizalom megnyilvánulása, a megbékélés keresésének gyenge hangja volt – tette hozzá a püspök –, a nyilatkozat ugyanis teljesen visszhangtalan maradt. Gáncs Péter igehirdetésében annak a reményének adott hangot, hogy a bizalom az erővel egységben képes a kiengesztelődés és a testvéri szeretet pozitív, szép példáját üzeni a világnak.

„Elsősorban Krisztus tanítványai vagyunk, és csak másodsorban szlovákok és magyarok. Mindkét egyház történelmi esélyt kapott most arra, hogy a kialakult helyzetben jól hallhatóan megszólaltassa a megbékélés, a kiengesztelődés és a gyógyulás szavait a közös történelem együttes, testvéri feldolgozásával. Közös a múltunk, közös a történelmünk és közös az Urunk. Ez az ünnep különleges ajándék: alkalom a baráti kézfogásra” – zárta gondolatait Gáncs Péter.

Az ünnepi közgyűlést Szeberényi Andor, a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség felügyelője nyitotta meg; felkérte Németh Mihály lelkészt, hogy ismertesse röviden a Nagytemplom alapkövetételének történetét, és emlékezzen meg Táborszky László esperes életéről és szolgálatáról. A köszöntések sorát Radoné Lengyel Anna, a Déli Egyházkerület felügyelője nyitotta meg. Utána köszöntőt mondott Hanó Miklós alpolgármester és Fuzik János, az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke. A finnországi mikeli testvérközösség részéről Marja Kosonen lelkész üdvözölte az ünnepelő gyülekezetet. Az ünnepsorozat zárószavát Kutyej Pál Gábor békéscsabai igazgató lelkész mondta el.

■ PETRI GÁBOR

Maek – egy év után

■ PRÓHLÉ GERGELY

Amikor 2006 októberében megalakítottuk a Magyar Evangélikus Konferenciát, többször is elhangzott a „zászlóbontás” kifejezés. Egy intézmény megalakulásakor természetes, hogy a reménykedés, a nekibuzdulás, a sok magyar evangélikust megmozgató esemény szervezése, majd élménye patetikussá szavakat csal a tollakra és az ajkakra.

Orosházi együttlétünk valóban felémelt volt, az együttlét öröme mellett rengeteg új ismerettel, tapasztalattal gazdagodhattak a résztvevők. Magam is elmondtam, leírtam már akkor, hogy a megismerkedés élménye jó esetben egy közös gondolkodási folyamatot indít el, melynek során tisztázódnak a viszonyok, helyzetek, kirajzolódnak a szervezet és az egyes ember számára is a cselekvés lehetőségei. Ugyanis alapszabály ide, alakuló ülés oda, a konkrét tennivalók dolgában senki nem érkezett kész recepttel.

Végigtekintve a határainkon kívül élő magyar anyanyelvű evangélikusok helyzetét, igen változatos képet kapunk. A várakozások ellenére a környező országok európai uniós tagsága nem hozta meg a magyar kisebbség jogainak látványos kiteljesedését. A nyugati magyarság helyzete szintén igen összetett: a „nagy öregek”, az ’56-os vagy még korábbi emigráció tagjai közül egyre többen vonulnak vissza, ugyanakkor határon túli magyarok sokasága hagyja el szülőföldjét, egyszerűen átlépve az anyaországon, Nyugat-Európában keresve boldogulást. A tengerentúlon egyre inkább asszimilálódnak a magyarság, mégis vannak még élő evangélikus közösségek.

Egy éve, hallva a bemutatkozásokat, beszámolókat, mindenki számára világossá vált, hogy csak az az igazi közösség, amelynek tagjai tudnak egymásról, ismerik egymás örömeit, gondjait.

Minden szándékunk ellenére a környező országokban, elsősorban Szlovákiában, némelyek provokációnak tekintik már a Maek létezését is. Kérdés persze, hogy ez ellen lehet-e vagy érdemes-e egyáltalán valamit is tenni, amellyel, hogy elmondjuk: a magyarországi evangélikusság több népcsoport gyermekeinek harmonikus közössége, s ezt a sokféleséget értéknek tekintjük. Ugyanakkor nyilván felelősséggel tartozunk azokért, akik határainkon túl magyar anyanyelvükön akarják hallgatni Isten igéjét.

Mindaz persze még kevés egy szervezet működéséhez. Egy évvel az alapítás után, október 3-i ülésén a Maek elnöksé-

ge nem tekinthetett vissza látványos sikerekre. Be kell vallanunk: egyelőre nem sikerült megtalálni a működésnek azt a formáját, mely az összetartozás kifejezésén túl a gyakorlati lépéseket is rendszerbe foglalja. Tudjuk, hogy jól működik sok testvér-gyülekezeti kapcsolat. Számos területen tapasztalhatjuk a személyes kapcsolatokat, a közös elkötelezettség erejét. Ugyanakkor – mint oly sok minden más egyházunkban – mindez nem áll össze közös ügyünkkel.

Az elnökségi ülésen elhangzottak kritikák és önkritikus megállapítások, melyek azonban mind egy irányba mutattak: a közös evangélikus célok megfogalmazásához tudnunk kell egymásról, határon innen és túl. Az információcsere fóruma pedig nyilvánvalóan a sajtó. Elsődlegesen az *Evangélikus Élet*, mellette számos regionális lapunk és persze az a periodika – az *Útitárs* –, amely Gémes István áldozatos munkája nyomán évtizedek óta beszámol a nyugati magyar protestánsok életéről.

Gémes lelkész úr korábban már jelezte, hogy szívesen adnánk a szerkesztés feladatát és a kiadás terhéért másként. A Maek elnökségének döntése alapján a lapot januártól Budapesten, a Maek „berkeiben” szerkesztjük, ide várjuk az írásokat, immáron nemcsak nyugatról, hanem a Maek tagszervezeteinek mind egyiktől. A szerkesztés feladatában nagy örömmel Szűcs Petra, a Déli Egyházkerület Püspöki Hivatalának korábbi, nagy nemzetközi kitekintéssel is rendelkező irodavezetője lesz segítségünkre. A kiadásért a Luther Kiadó felel, ami azt is jelenti, hogy a hazai olvasók évente négyszer az *Evangélikus Élet* részeként találkozhatnak az *Útitárral*, míg a külföldi előfizetők a nagyobb egyházi ünnepekhez kapcsolódva kapják meg a korábban Stuttgartból postázott lapjukat.

Reméljük, hogy ily módon valóban lehetőség nyílik egymás alaposabb megismerésére, s ennek nyomán könnyebben fognak majd megfogalmazódni az együttműködés konkrét céljai is. A Maek elnöksége természetesen igyekszik az országos egyház támogatásán túl más forrásokat is bevonni a működés biztosítása végett, s itt most nem csak anyagi forrásokra gondolok.

Csak bátorítani tudok mindenkit: legyen részt a közös gondolkodásban! Hadd értesüljünk akár kisebb eseményekről is, tanuljunk az élő kapcsolatok példájából. Csak így érhetjük el, hogy a Magyar Evangélikus Konferencia ne csupán a tavalyi orosházi találkozó emlékéből éljen, hanem hitsorsosaink határon átívelő, élő testvéri közösségévé váljon.

■ K. Zs.

Pedagógus-csendesnap

A helyi evangélikus óvoda „csengettyűs kórusának” előadása köszöntötte a Déli Egyházkerületben élő – nem kizárólag egyházi fenntartású oktatási intézményekben dolgozó – pedagógusok csendesnapjára érkezőket október 6-án Soltvadkerten. Az egész napos együttlét kezdetén Smidliusz Gábor Budapest-Deák téri lelkésznek a bizalomról szóló igehirdetését hallgathatták meg a jelenlévők. Az alkalom folytatásaként dr. Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanársegítő tanára *Megújuló erőforrások a tanári pályán* című előadásában a találkozást

fontosságára, a közösséggel, a gyülekezettel való együttlétre helyezte a hangsúlyt, dr. Szabóné Mátrai Marianna püspökhelyettes pedig *Isten munkára hív* címmel megtartott bibliatanulmányában a szülőmunkások példázatát dolgozta fel. A jó hangulatú nap zárásaként – Homoki Pál helyi lelkész beszámolóján keresztül – a soltvadkerti gyülekezet életével és a templom történetével ismerkedhettek meg behatóbban a résztvevők. (Az eseményről bővebb beszámoló olvasható a Déli Egyházkerület honlapján, a <http://del.lutheran.hu/cimen/>.)

■ K. Zs.

Megemlékezés Léván

A felvidéki kitelepítés mintegy kilencven ezer áldozatára emlékeztek a szlovákiai Léván.

A hatvan évvel ezelőtti kitelepítés áldozatainak emlékére tartott múlt szombati istentiszteleten dr. Bölskei Gusztáv püspök, a református zsinat lelkészi elnöke – a *Példabeszédek könyve* 14,34 verse alapján tartott igehirdetésében – hangsúlyozta: „Ma, október 6-án, a nemzet gyásznapján emlékezünk az áldozatokra. Predestinációs időket élünk. Gondoljunk az érinthetetlen dekrétumokra és a kitelepítettek. A szószékről nem lehet megoldani az aktuális problémákat, mindazonáltal nem szűnhet meg a kérés

azok felé, akik hatalmuknál és helyzetüknél fogva valóban tehetnek valamit.”

Az ünnepi beszédek sorában Duray Miklós, a szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának alelnöke döbbenetes adatokat említett: háromszázezer embert kényszerítettek reszlovakizációra, mintegy kétszáz ezernek az otthonát is el kellett hagynia.

A tények ismertek a mai Szlovákiában, mindennek ellenére a Beneš-dekrétumok kapcsán a közelmúltban tartott parlamenti szavazáson a magyar képviselőkön kívül egyetlen szlovák képviselő szavazott a dekrétumok ellen.

► Forrás: Református Hírlevél

HIRDETÉS

Laterna magica – Isten és ember Ingmar Bergman művészetében

Ikon filmnapok a békásmegyéri evangélikus templomban (1038 Budapest, Mező u. 12.).

- Október 19., péntek: A filmnapokat megnyitja *Donáth László*. 17 órától: *A hetedik pecsét* (96 perc), *Sütögások és sikolyok* (106 perc). 21 órakor éjszakai vetítés: *Érintés*.
- Október 20., szombat 15 órától: *Tükör által homályosan* (95 perc), *Úrvacsora* (81 perc), *Csené* (100 perc). A vetítés után beszélgetés *Grunwalsky Ferencel*.
- Október 21., vasárnap, az összegyűlekezés napja: 10 órakor istentisztelet, 11.30-kor közös ebéd, 13 órakor *Fanny és Alexander I-II.* (197 perc). A vetítés után beszélgetés *Báron Györggyel* és *Donáth Lászlóval*.

HIRDETÉS

Téli kántorképző tanfolyam

A fői Kántorképző Intézet téli kántorképző tanfolyamát 2007. november 3-án, 10.30-kor megnyitja áhítattal kezdjük.

A tanfolyam húsz tanítási napból áll; a képzést lezáró vizsgára előreláthatólag 2008. április 19-én kerül sor.

A tanítás szombati napokon történik 9 és 15 óra között. Tantárgyak: harmónium- és orgonajáték, egyházi ének, szolfézs és összhangzattan, liturgika, orgonaismeret.

A tanfolyam díja (egyszerű ebéddel) 20 000 Ft, mely két részletben is fizethető. A jelentkezéseket október 31-ig várjuk az intézet postacímén (2151 Föt, Berda J. u. 3.), illetve az *ecnebrobag@citromail.hu* e-mail címen vagy a 20/824-7682-es egyházi telefonon (*Sohan László* gondnok).

Bence Gábor, a Kántorképző Intézet vezetője

HIRDETÉS

Számítógépes oktatás lelkészek és segítők részére

Az Országos Egyházi Iroda számítógépes oktatótermében idén ősszel is indítunk számítógépes tanfolyamokat lelkészek és gyülekezeti segítők részére.

- November 15.: Haladó szövegszerkesztés (Szöveg 2.) – Összetett szövegszerkesztési feladatokat hajtunk végre, és az ezekhez szükséges eszközök használatát tanuljuk meg: fejlécek, sablonok, stílusok használata és körlevelek készítése.
- November 21.: Gyülekezeti újság papíron és interneten (Újság) – Újságkészítés és számítógépes kiadványszerkesztés papíron és interneten.
- November 22.: Honlapszerkesztés (Honlap) – Honlap tervezése és elkészítése az evangélikus honlapszerkesztőben. Közösségi portálok készítése Plone portálrendszerben.
- November 29.: Gyülekezeti adminisztráció (SÜNI) – A SÜNI program eddig elkészült moduljai: kapcsolatok, események kezelése, iktatás, lekérdezés, útnyilvántartás. A tanfolyam témája ezeknek a moduloknak a gyülekezeti adminisztráció során való használata.

A tanfolyamok egynaposak, 9.30-tól 17 óráig tartanak. Helyszínük az Üllői út 24. alatti épület 2. emeleti tárgyalója.

Előzetes jelentkezés szükséges *Csüllög Péter* rendszergazdánál (tel.: 20/8242-012; e-mail: *Peter.Csullog@lutheran.hu*).

Egy tanfolyamon legfeljebb tíz fő vehet részt. A tanfolyami díj (mely az ebédet is magában foglalja) 2500 Ft. Az útiköltséget a résztvevő vagy a gyülekezete fizeti (az országos egyház nem nyújt költségtérítést).

A gépkocsival érkezőknek sajnos nem tudunk parkolási lehetőséget biztosítani az Üllői út 24.-ben. Parkolás céljából javasoljuk a város széli nagyobb parkolók és a tömegközlekedés használatát. A környező utcák őrzött parkolóiban korlátozott számban, díjfizetés ellenében lehet parkolni. Őrzött parkoló található a Mária utcában, a Bródy Sándor utcában és a Corvin mozi mögött.

HIRDETÉS

Köszönet az 1%-ért

Az Alsósági Evangélikus Fialatokért Alapítvány köszöni az szja 1%-aként felajánlott 96 698 forintot.

A Rigácsi Evangélikus Egyházi Alapítvány köszöni az szja 1%-aként felajánlott 17 459 forintot.

A lajoskomáromi Gyülekezeti Gondoskodásért Alapítvány kuratóriuma szeretettel megköszöni a 2005. évi jövedelemadóból kapott 1%-okat, melyek összege 60 532 forint volt. Ezen összeget nem költöttük el, hanem tartalékoljuk.

A Horváth Antal Alapítvány (9400 Sopron, Széchenyi tér 11.) kuratóriuma köszöni a magánszemélyek 2005. évi személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlását, mellyel támogatták közalapítványunk alapító okiratban szereplő céljait.

Az alapítvány a felajánlott 8677 forintot tanítványok jutalmazására fordította. Támogatásukat megköszönve jövőre is számítunk felajánlásukra. Adószám: 18538737-1-08.

A Horváth Antal Alapítvány kuratóriuma

A Líceumi Alapítvány (9400 Sopron, Széchenyi tér 11.) kuratóriuma köszöni a magánszemélyek 2005. évi személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlását, mellyel támogatták közalapítványunk alapító okiratban szereplő céljait.

A felajánlott 1 444 132 forintot az alapítvány iskolai eszközök, uszodabérletek vásárlására, a diákok kirándulásainak támogatására fordította.

Támogatásukat megköszönve jövőre is számítunk felajánlásukra. Adószám: 19112174-1-08.

A Líceumi Alapítvány kuratóriuma

A Kapi Alapítvány (9400 Sopron, Széchenyi tér 11.) kuratóriuma köszöni a magánszemélyek 2005. évi személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlását, mellyel támogatták közalapítványunk alapító okiratban szereplő céljait.

Az alapítvány a felajánlott 48 473 forintot tanítványok jutalmazására, művészeti tanórák fogyóeszközeinek beszerzésére fordította.

Támogatásukat megköszönve jövőre is számítunk felajánlásukra. Adószám: 18527634-1-08.

A Kapi Alapítvány kuratóriuma

Emlékbeszéd a Jeszenák család síremlékénél

(Elhangzott 2007. október 6-án Pozsonyban)

■ JESZENSZKY GÉZA

Köszönöm a megtisztelő meghívást a Magyar Köztársaság nagykövetségének, Pozsonyi Kulturális Intézetének, a Csemadok pozsonyi szervezetének és a Via Nova Ifjúsági Csoportnak. Itt, a Jeszenák család síremlékénél, a történelmi légkörű pozsonyi evangélikus temetőben megrendülésem személyes is, mert számos felmenőm volt az itteni evangélikus liceum diákja, s bizonyára e temetőben is nyugszanak rokonaim...

Közép-Európában sosem lehet úgy emlékezni, úgy beszélni a történelemről, hogy annak ne lennének aktuális, napi politikai vetületei. Ma a százötvennyolc évvel ezelőtti tragikus őszre, a magyarok szabadságküzdelmének elfojtására és a „törvényes forradalom” utáni megtorlásra emlékezünk, de amikor itt, Pozsonyban egy jóval frissebb magyar tragédia körül lángolnak fel az érzelmek, akkor október 6-ára, a magyarok régebbi szenvedéseire is másként rezonálnak az emberek, mint Budapesten.

A magyar történelem gyásznapjai közt ez az egyik legismertebb. A tatárokkal vívott muhi csata április 12-i dátuma nem közkeletű, de a mohácsi vész napja, augusztus 29-e sem sokkal ismertebb. Az augusztus 13-i világosi kapitulációnál is jobban emlékezünk Aradra, mert e város szimbólum lett, a hősi küzdelem utáni megtorlás emléknapja. Ma nem annyira a harag, mint a *dac* és mindenkéfélt a mártiroknak kijáró tisztelet kifejezője. Emléke nem lesújt, megfélemlít, hanem bátorít, ösztönöz: ha ilyen kiváló emberek áldozták életüket a magyar nemzetért és egész Európa szabadságáért, akkor igekezzünk méltók lenni hozzájuk!

Ismerjük meg még jobban a történelmi hátteret! A történelem mindig kínálja a párhuzamokat és a tanulságokat. Ez nem tévesztendő össze a történelem hamisításával!

Amikor a túlerő legyőzte a szabadság és függetlenség ügyét, utána *nem a nagylelkűség, a megbékélés politikája* köszöntött be, amely békét hozhatott volna a lelkekben, hanem a bosszú, a megtorlás, a megfélemlítés politikája. Elkerülhetetlen a *párhuzam*: 1945-ben Csehszlovákiában sem a megbékélés humanista és keresztényi gondolata, hanem a bosszú, a megfélemlítés, a fizikai elpusztítás kerekedett felül.

Tudjuk, hogy 1849 őszén nemcsak tizenhárom tábornokot és a miniszterelnököt, *Batthyány Lajost* végezték ki, hanem közel százhusz embert, köztük *Perényi Zsigmond* házelnököt, külföldi önkénteseket, s ezenfelül halálra vagy hosszú fáragságra ítélték több száz honvédtisztet – köztük dédapámat, a Pozsony melletti Búrszentgyörgyön született *Puchly János* ezredet –, és több ezer közhonvédet kényszerítettek a Habsburg-hadseregben szolgálni.

Gloria victis, dicsőség a legyőzötteknek – így érzett a nép, a külföld, az utókor. Nem volt fölösleges a harc, a haza függetlensége 1867-ben – ha korlátokkal is, de – megvalósult, újra lett felelős magyar kormány, az ország megindult a felemelkedés és gyarapodás útján. Azóta nyilvánosan is tiszteljük a mártírokat, ők a történelmi győztesek.

Szlovákiában 1848-ról beszélni különösen fontos, mert sokan azt hiszik, hogy ekkor került szembe először a magyarok és a szlovákok, hogy itt kezdődött a két szomszéd konfliktusa.

Ez csak kismértékben igaz. 1848 tavaszán a szlovákok is üdvözölték a pesti forradalmat és az április törvényeket, a paraszti sorban élő nép pedig haszonélvezője volt a jobbágyfelszabadításnak, ingyen vetőmagot is kapott. Nagy hiba volt, hogy a májusban megfogalmazott szlovák nemzeti követelésekről a magyar kormány nem kezdett tárgyalni. De az is hiba volt, hogy a szlovákok között egy kis csoport – élén *Šúrál* és *Hurbanal* – a bécsi udvar és a pánszlávizmus eszközévé vált, és bécsi pénzből, kalandorok bevonásával felkelést robbantott ki Nyitra környékén. Ezt a magyar és

szlovák nemzetiségű nemzetőrök és a katonaság könnyen szétugrasztották. Utána a résztvevőkkel enyhén bánat, és csak két engesztelhetetlen, további lázadásra biztató fiatalot végeztek ki.

Ne engedjük elfeledni, hogy a szlovákok zöme a szabadságharcban végig kitartott, több tízezer szlovák harcolt *Görgey hadseregében!* Szlováku, de magyar réfrénnel énekelték a Kossuth-nótát!

A kegyetlen megtorlás itt, Pozsonyban kezdődött. *Haynau*, az osztrák főparancsnok 1849. június 5-én a hadijog megsértésével felakasztatta *Mednyánszky László* honvéd őrnagyot és *Gruber Fülöp* századost, akik az 1849 februárjában kapitulált lipótvári várórséghez tartoztak, s a megadás ellen szavaztak. Hadbíró-sági ítélettel még további hat személyt végeztek ki Pozsonyban.

Június 18-án felakasztották *Rázga Pált*, a pozsonyi evangélikus egyház hitszónokát. Emlékezzünk rá egy tanulságos mondatával: „Az áldozatkésztséget kell a népből felkelteni és megerősíteni azért, hogy a szabadság, nemzeti egység és függetlenség igaz ügye győzelmet arasson, és ne hogy az elvakított nép a nemzeti szeparatizmus, avagy a tulajdonellenes kommunizmus üdvrófiátának a kezébe kerüljön.”

Jeszenák János emlékét elsősorban szűkebb hazája őrzi, de az igen hűségesen. Külön köszönet illeti *Csáky* elnök urat, amiért ma a helyreállított családi mauzóleum előtt gyűlhetünk össze.

Jeszenák a reformkor főrendi ellenzék tagja volt, felfogásában *Széchenyihez* állt közel. 1848-ban Nyitra megye főispánjának nevezték ki. Szeptember 19-én a bécsi pénzen morva földön szervezett „szlovák légio” betört az országba. 23-án Nyitra megye „teljhatalmú kormánybiztosának” nevezték ki. Szeptember 29-én, éppen a pákozdi ütközet napján a nyitrai nemzetőrök a nép által is ellenségesen fogadott légiót szétugrasztották, maradványait kiszorították az országból. Ez, valamint Lipótvár biztosítása 1848 októberében lett Jeszenák legfőbb bűne, amiért életével fizetett. Világos után ugyanis nem menekült el, nem akarta elhagyni családját és szülőföldjét. Pesten végezték ki, őt is kötél által, 1849. október 10-én, *Csány László* volt miniszterrel és kormánybiztossal egyszerre.

Jeszenák János *Székács József* evangélikus lelkésznek mondta a síralomházban: „Én nem magamat sajnálom, hanem Önöket, én szabad leszek, ha kivégeznek, Önökre halálig tartó s a hazára örökös rabság vár.” A kérdésre, hogy ohajt-e az úrvacsorával élni, így válaszolt: „Igen, mert az szerzette, kinek küzdelme az életben és kimúlása hasonlít a miénkhez.”

A negyvenkilenc éves férfi „könnyei csak akkor indultak meg, midőn imádságunkba befoglaltuk nejét, gyermekeit, családját, ekkor igen keservesen zokogott, de férfiaságát megtartotta akkor is”, emlékezett vissza a lelkész, a későbbi pesti evangélikus püspök. Ő örökölte meg utolsó gondolatait. „Őn hivatva lesz rólam s végső órámról tanúságot tenni a haza előtt. Mondja meg azoknak, akiket illet, hogy én azt, amit tettem, halálom óráján sem bánat meg; hogy egyet sem tagadtam meg azon elvek közül, melyekért nemzetem annyi áldozattal és vérontással küzdött.” Elmondta, bízik benne, hogy a nemzet ügye végül győzni fog. Utolsó szavai a bitófánál: „Isten áldja meg a magyar hazát!” Végül, a lépcső legfelső fokán: „Megbocsátok ellenségeimnek!”

1860 novemberében Nyitra megye közgyűlése köteleességének érezte, hogy megemlékezzen „e megyének üdvözölt utolsó főispánja, báró Jeszenák Jánosról, a szabadság azon mártírjáról, kinek lelkes özevgye s családja jelenlétével a biztortmányi ülést szerencsétlété, s kinek arcképe az özevgye Grófnó jószívűségéből a megye termét jelenleg díszíti”. Vajon hol van ma e festmény?

Pozsony megye bizottsági gyűlése 1860. december 5-én három, e megyéhez kötődő mártírra emlékezett: a megyeszékhely szülőltétre, Jeszenákra, Rázga

Pál evangélikus lelkészre és *Petőcz György* alispánra.

1869-ben avatták síremlékét; a carrarai márványból készült fólap mellé a vértanú mellszobra került, a síremléken pedig *Gyulai Pál* verse olvasható: „Szerette hazáját / Szívvel, szóval, tettel; / Védté szabadságát / Híven, becsülettel. // Áldozott, szenvedett, / Jutalmát nem kérte, / S nem küzdhetve többé, / Vérpadon halt érte.”

Jeszenák János leánya, *Gizella* 1860-ban kötött házasságot *Esterházy István* gróffal (1822–1899), volt honvéd kapitánnyal, majdani országgyűlési képviselővel, Pozsony megye főispánjával (1875–1889). Fiuk, gróf *Esterházy János* a magyar mártír politikus atyja. Róla idén, születésének százhatodik, halálának ötvenedik évfordulóján több helyszínen is megemlékeztünk; most kálváriájának azt a stációját idézzük fel, hogy pontosan hatvan éve, 1947. szeptember-októberben ítélte halálra – távollétében, meghallgatása nélkül – az úgynevezett népbíróság Pozsonyban Esterházy Jánost. Ekkor már két éve a Szovjetunióban, a gulágon raboskodott a Pozsonyból vele együtt elhurcoltakkal együtt, akiknek a nevét imafüzetében örökölte meg. Megérdemlik legalább nevük említését, ha már emléktáblájuk nincs sehol: *Csáky Mihály, dr. Jabloniczky János, dr. Neumann Tibor, dr. Párkány Lajos, Lászlóffy Ferenc, Virsik Károly, Szüillő Sándor, Bójtós József, Birnbaum Frigyes és Teszár Béla*. Kettő kivételével vértanú lett valamennyi, *Lászlóffy* 1946. február 20-án, *Jabloniczky János* 1946. májusában halt meg Moszkvában. Bizonyára nem ágyban, párnák közt.

Ahogy a Beneš-dekrétumok szegényével a mai Szlovákia egyelőre nem néz szembe, úgy Esterházy János elítélésének justizmordjával sem. Fél a halott Esterházytól, az ő önfeladkozásának a példájától. Úgy látszik, hogy a szlovák–magyar barátság és sorsközösség gondolatától is félnek a mai Szlovákiában. Ugyanúgy, ahogy hosszú ideje a románok féltek az aradi tizenháromtól. Joggal vetette föl 2003-ban az Aradon tartott megemlékezésen *Markó Béla*, az RMDSZ elnöke: „Ki fél Aulich Lajostól, Damjanich Jánostól, Dessewffy Arisztidőtől, Kiss Ernőtől, Knežich Károlytól, Lahner Györgytől, Lázár Vilmostól, gróf Leiningen-Westerburg Károlytól, Nagysándor Józseftől, Pöltenberg Ernőtől, Schweidel Józseftől, Török Ignáctól, Vécsey Károlytól? Ki fél ezektől a nagyszerű férfiktól, akik életüket adták a magyar nemzet szabadságáért, holott többen közülük nem is voltak magyarok, de jól tudták, hogy a szabadság egy és oszthatatlan, és aki a magyar szabadságért harcol, az minden ember, minden nemzet szabadságáért küzd egyúttal. Ki fél tehát tőlük?”

Románia végül rájött, hogy nem félni kell a szabadsághősöktől, hanem tisztelni kell őket. Ha magyarok, ha németek, ha osztrákok, ha szlovákok, ha románok.

Az 1849-es mártírokról, Esterházyra és sorstársaira, de az 1956-os kivégzettekre is érvényes, amit *Magyar Lajos* erdélyi költő és író ír a tizenhármakról: „Ők az igazság tudatának mártíryugalmaival mentek a halálba. Szinte önként, szinte odakinálva életüket egy nagyszerű, de elvesztett ügy oltárára. Mártíromságuk – s erről már nem ők tehetnek – újra és újra megismétlődik e térség zaklatott történelmében. Máiig. »Történelmi megbékélésről« papolnak sokan, de közben magát a történelmet sem tudják elfogadni úgy, ahogyan megesett, hozván balorsort az egyiknek, könnyű szerencsét a másiknak, de egy vitathatatlan tanulságot is mindenki számára: a historiai szerencse is lehet forgandó. Tényleg történelmi megbékélés lenne gyógyír közös bajainkra, tényleg szinte kéznívűjtás kellene végre, mert szenvedni mindannyian megszenvedtük a historiót, s jó lenne figyelmeznii figyelmeztetéseire.”

Magyarok, szlovákok, vajon mikor értjük meg a történelem üzenetét?

A szerző történész, volt külügyminiszter

Evangelikusnak lenni jó!

Amikor még júliusban Majoson meghallgattuk az evangélikus fúvósztábor istentisztelettel egybekötött „rezes estjét”, és az egész templom szinte együtt ringott a harsonákkal, trombitákkal és tubákkal, és amikor a rezesre átírt Bach lélekben felemelt, a rezesre átírt Kodály népiesen büszkévé tett, a rezesre átírt spanyol tánc pedig majd táncra perdített; és amikor a padokban ülve nem kellett fegyvelmezni a gyerekeket, mert pissenés nélkül hallgatták a színvonalas muzsikát; és amikor még ráadásul meg is vendégelték minket – pedig sokan voltunk, mert az egész meviszes családos tábor kivonult –, akkor úgy éreztem: evangélikusnak lenni jó!

Amikor a főtí kántorképző tanfolyamra

nagy bátran jelentkező lányunk a második nap hazatelefonált, hogy többet nem fog hívni minket, és mi se zavarjuk őt, mert itt minden csodás: ő egész nap csak örömmel énekel, és boldogan harmóniumozik, és lelkesen (!) szolfézsozik, és vég nélkül tanulja az énekeskönyv énekeit, és reggelenként-esténként bújjá a Bibliát, és ha nem, akkor röpizik és barátokzik; és amikor meghallgattuk őket, ahogy egy kantáta nyitókórusát éneklük, és nekem A repülő osztály című film jutott eszembe róla, mert ott énekelnek a Tamás-templom gyerekei ilyen angyali hangon – akkor azt gondoltam, hogy evangélikusnak lenni jó!

Amikor Keszthelyen járva egy esős nyári vasárnapon, egy fázós hangulatú, turistás isten-

tisztelet után, csöpögő esernyőkkel és átázott szandálban nehezen indultunk neki a további városnézésnek; és amikor ezt a helyi lelkes átérte, és kinyitotta nekünk a finoman izléses, ragyogóan tiszta, kertből nyíló, tökéletesen akadálymentesített, tágas gyülekezeti illemhelyet – akkor biztos voltam benne: evangélikusnak lenni jó!

Egy gyerekekkel előadott zenei est, egy alaposan felépített kántortanfolyam, egy szép és tiszta, de mégis nyilvános, kerekesszékekkel is jól megközelíthető mosdó – ezek mögött mind rengeteg munka és lelkesedés áll. Mi pedig élvezői és elismerői lehetünk mások szolgálatainak. Köszönöm érte!

■ ITTÉZS SZILVIA

HETI ÚTRAVALÓ



Gyógyíts meg, Uram, akkor meggyógyulok, szabadíts meg, akkor megszabadulok. (Jer 17,14)

Szentháromság ünnepe után a 19. héten az Útmutató reggeli és heti igéiben a gyógyítás szent munkáját végző Jézusnak és tanítványainak az embermentő szolgálatait kerülnék elénk – „... én, az Úr vagyok a te gyógyítód.” (2Móz 15,26) A megtapasztalt testi-lelki szabadítás után „csak téged dicsérlek” vezérigénk (fent nem idézett) záró szavaival, mert „jó az Úr, örökké tart az ő kegyelme, és hűsége nemzedékről nemzedékre” (Zsolt 100,5; LK). Azért tehetünk eleget e felszólításnak: „Járjunk elhivatásunkhoz méltóan, munkában!” mert Urunkat követjük, s „az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom” (Jn 5,17)! Hogyan tette ezt Jézus? Tanította s gyógyította az embereket; „hirdette nekik az igét”, s a bénát hordozók leleményes hitét látva a teljes ember számára adott szabadulást: „Fiam, megbocsáttattam a bűnéid...” Mert az Emberfia Isten Fia is, így szólt a bénához: „...kelj fel, fogd az ágynád, és menj haza!” (Mk 2,2.5.11) A mi tisztességes életfolytatásunkhoz az is hozzátartozik, hogy aki felülthette már az új embert, az „dolgozzék, és saját keze munkájával szerezze meg a javakat, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek!” Ezzel egyenrangú lelki munkánk: „...legyetek egymáshoz jószágosak, irgalmasak, bocsátsatok meg egymásnak, ahogyan Isten is megbocsátott nektek...” (Ef 4,28.32) A nem születésétől fogva vak Bartimeus kitaró s megtartó hittel kérte a Mestert, hogy lásson. „És azonnal újra látott, és követte őt az úton.” (Mk 10,52) Az Úr számára nincs reménytelen emberi élet; ezt látta meg hitével a leprás is: „Uram, ha akarod, meg tudsz tisztítani engem.” Jézus nem félt megérinteni őt; szavával is megerősítette a gyógyulás tényét: „Akarom, tisztulj meg!” (Lk 5,12.13) Fogadjuk meg a prédikátor intelmeit: „Gondolj Teremtőre ifjúságod idején...” (Préd 12,1) Még azelőtt kérd Uradtól a szabadítást nyomorult helyzetéből, mielőtt a por visszatér a földre, és a lélek visszatér Alkotójához! Luther szerint ugyanis „Isten csak az elhagyottat veszi fel, csak a beteget gyógyítja meg, csak a vakot teszi látóvá, csak a halottat eleveníti meg, csak a bűnöst igazítja meg. Nem is könnyű másra, csak a nyomorulton.” A tanítványok szolgálata azonos az őket kiküldő Jézus munkájával: „...hirdették az embereknek, hogy térjenek meg; sok ördögöt kiűztek, sok beteget megkentek olajjal és meggyógyítottak.” (Mk 6,12–13) Nem úgy és nem akkor teljesült a megfeszített Jézust gúnyolók akarata, ahogyan és amikor ezt mondták: „...szálljon le most a keresztről, és hiszünk benne! Bizott az Istenben: szabadítsa meg most, ha akarja...” (Mt 27,42b–43a) Csak a harmadik napon hozta ki Isten a halottak közül Fiát. Az ő nevében gyógyította meg Pál a születésétől fogva sántát Lisztrában, mert „látta, hogy van hitéhez, hogy meggyógyuljon. Ezért hangosan így szólt hozzá: »Állj a lábaidra egyenesen!» Ekkor az talpra ugrott, és járt.” (ApCsel 14,9–10) Aki átélte Jézus munkálkodását, így vall: „Sorsomat hittel rád bízom, / Hű gyógyítóm, / Erőm gyengeségemben.” (EÉ 376,5)

■ GARAI ANDRÁS



Gyryllus Dániel és Vilmos Zsolnárfeldolgozásokkal üdvözölték meg a protestáns kulturális est közönségét a budapesti Uránia Nemzeti Filmszínházban

HIRDETÉS

Egyház a modern világban?

A felügyelők országos konferenciáját a révfülöpi Ordass Lajos Oktatási Központban tartjuk november 30. és december 2. között. A részvételi díj 4000 forint/fő. Jelentkezni november 9-ig a következő címen lehet: Stark Illikó, 1085 Budapest, Üllői út 24., illetve ildiko.stark@lutheran.hu. A részletes programot később ismertetjük. A résztvevőket arra kérjük, hogy a bemutatkozásra egyházmegyéinként készüljenek.

Próhla Gergely országos felügyelő

Akarom!? Most!?

Egy országszerte látható reklám a következőt üzeni: „Akarom. Most.” Mennyire jellemző ez a gondolkodásmód a világra! Mennyire jellemző rám? Nagyon is... Igen, akarom. Kell, mert jár, mert tetszik, mert ki akarom próbálni, kíváncsi vagyok rá, megengedhetem magamnak.

Mikor? Most, azonnal, rögtön. Nem várok, kell az élmény; ha nem szerezhetem, nézhetem, izlelhetem meg minél hamarabb, már nem is olyan vonzó. Előbb akarom, mint mások, mert ha nem én vagyok az első, akkor rögtön veszt az értékéből. A legjobb, ha nem kell érte komoly erőfeszítést tenni. Van ez így tárggyal, filmmel, új fajtájú édességgel, zenével. Sokszor elhiszem, hogy így kell gondolkodni, s így is viselkedem.

Krisztusom, jól van ez így? „Kérjétek, és adatik nektek...” (Mt 7,7)

Úgy kell lennie, ahogy a mennyei Atya akarja, hiszen ő még nálam is jobban tudja, mire van szükségem és mikor, már azelőtt, hogy megfogalmaznám (Mt 6,8). Az Evangelikus énekeskönyv 387. éne-

SZÓSZÓRÓ



Ifjúságirovat-gazda: Györe Balázs

kének második sora – „És mindent, mindent adj meg énnekem...” – nem ragadható ki, bár emberi természetünk erre hajtana bennünket, hanem csak a harmadik sor fényében nyeri el értelmét: „...mi lelkem hozzád vonja, hozzád kössél!”

Édesatyám! Életem oly sok mindenben szenved hiányt; kérek, add meg ezeket úgy és akkor, amikor te jónak látod! Ha pedig ez soha nem következik be, akkor kérek, értesd meg velem, miért nem. De ha nem értem meg, akkor is megnyugszom akaratodban, mert tudom, hogy az jó.

■ RAB FERENC LEVENTE

SZABÓ LŐRINC

Hazám, keresztény Európa

Útálom és arcába vágom:
– Száz év, de tán kétezer óta
őrült, mocskos, aljas világ ez,
ez a farizeus Európa!

Kenyér s jog helyett a szegényit
csitítja karddal, üres éggel
és cinkos lelkiismeretét
avatag és modern mesékkel;

száz év, de már kétezer óta
hány szent vágy halt meg gaz szívében!
Hazám, keresztény Európa,
mi lesz, ha bukására döbben,

mi lesz, ha újra földre száll
a Megcsúfolt és Megfeszített,
s mert jósága, hite, imája
egyszer már mindent elveszített:

mi lesz, ha megjő pokoli
lángszórákkal, gépfegyverekkel,
vassisakos, pestishozó,
bosszúálló angyalsereggel?

Mi lesz, ha megjő Krisztus és
új országot teremt a földön,
ha elhullanak a banditák
s nem lesz több harc, se kard, se börtön,

ha égi szerelmét a földi
szükséghez szabja ama Bárány
s újra megvált – őh, nem a jók,
de a gonoszok vére árán:

hazám, boldogtalan Európa,
ha túléled a harcok végét,
elbírod-e még te az Istenet,
a Szeretetet és a Békét?

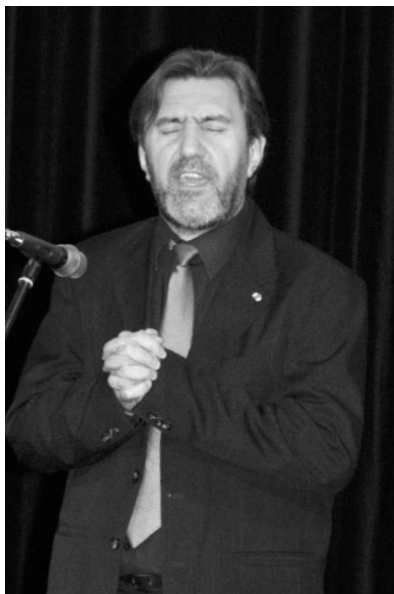
JÓZSEF ATTILA

A számokról

Tanultatok-e a számokat?

Bizony számok az emberek is,
Míntha sok 1-es volna az irkában.
Hanem ezek maguk számolódnak
És csudálkozik módjólott az irka,
Hogy mindégik csak magára gondol,
Különb akar lenni a többenél
S oktanul külön hatványozódik,
Pedig csinálhatja a végtelenségig.
Az 1 ilyformán mindig 1 marad
És nem szoroz az 1 és nem is oszt.

Vegyetek erőt magatokon
És legelőször is
A legegyszerűbb dologhoz lássatok –
Adódjatok össze,
Hogy roppant módon felnövekedvén,
Az Isten is, aki végtelenség,
Valahogyan megközelítsétek.



ADY ENDRE

Köszönöm, köszönöm, köszönöm

Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Zavart lelkem tegnap mindent bevallott:
Te voltál mindig mindenben minden,
Boldog szimatolásaimban,
Gyöngéd simogatásaimban
S éles, szomorú nézéseimben.
Ma köszönöm, hogy te voltál ott,
Hol éreztem az életemet
S hol dőltek, épültek az oltárok.
Köszönöm az értem vetett ágyat,
Köszönöm neked az első sirást,
Köszönöm tört szívű édesanyámat,
Fiatalságomat és bűnéimet,
Köszönöm a kétséget, a hitet,
A csókot és a betegséget.
Köszönöm, hogy nem tartozok senkinek
Másnak, csupán neked, mindenért neked.
Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Könnyebb a lelkem, hogy most látván vallott,
Hogy te voltál élet, bú, csók, öröm
S hogy te leszel a halál, köszönöm.

A fenti költemények október 7-én a protestáns kulturális esten Eperjes Károly Kossuth-díjas színművész tolmácsolásában (képiükön) hangzottak el.

Gyülekezet és diákkör: ellenségek vagy barátok?

Sok vidéki gyülekezetben, így nálunk is nagy problémát jelent, hogy az ifjúság az érettségi után szétszóródik: tagjai különböző egyetemekre, főiskolákra kezdenek járni, gyakran az ország másik végében. Általában hazajárnak a hétvégéken, de nagyon nehéz az ifjalkalomra időpontot egyeztetni, és ha mégis sikerül, a csapat fele akkor sincs ott. Így a fiatalok többsége lassan elveszíti a kapcsolatát gyülekezetével, de ott sem keres másik közösséget, ahol tanul, és ez előbb-utóbb nagyon rossz hatással lesz a lelki életére.

Az elmagányosodás ugyanakkor oda is vezethet, hogy az illető sebezhetővé válik a szektákkal szemben. Az a tapasztalatom, hogy egy-egy csoport, amely a valahova tartozás élményét kínálja, mint például a Hit Gyülekezete vagy az „anonim keresztények”, könnyen be tudja hálózni a keresztény testvérek, barátok nélkül élő embereket.

Mi lehet a megoldás? Értjük be hetente vagy havonta egyszer egy otthoni istentisztelettel? Vagy próbálunk meg beilleszkedni egy másik gyülekezetbe? Hogyan lehet megvalósítani a keresztény életet ilyen „kétlaki” módra?

A választ a Magyar Evangéliumi Ke-

resztyén Diákszövetség (MEKDSZ) találta meg: keressünk közösséget a hétköznapokban a saját egyetemünkön, főiskolánkon tanuló más „kétlaki” keresztényekkel! Így olyan barátokat kapunk ajándékba, akik megértik a tanulással, tanárokkal, vizsgákkal stb. kapcsolatos gondjainkat; és emellett ötleteket adhatnak egymásnak, segíthetjük egymást abban, hogyan találjuk meg a helyünket, feladatunkat a saját gyülekezetünkben.

Hogyan valósul meg mindez a gyakorlatban? A lényegében 1910 óta működő felekezeti diákszervezet keretét ad a felsőoktatási intézményekben azok hallgatói által szervezett öntevékeny bibliaköröknek. Konferenciák, előadások, táborok szervezésével, újság kiadásával segíti a diákok lelki növekedését. A 2006/2007-es tanévben indított, VagyOK nevet viselő országos evangélicációs program pedig, melynek keretében a diákkörök tagjai egy speciális, multimédiás, János evangéliumát tartalmazó könyvecskét adhatnak nem keresztény barátainknak, arra motiválva a fiatalokat, hogy bátran beszéljenek Jézussal való kapcsolatukról, benne való hitükről másoknak.

A MEKDSZ-bibliakörök nem akarnak

a gyülekezetek konkurenciája lenni. Sőt azzal, hogy az otthonuktól távol tanuló egyetemistáknak, főiskolásoknak olyan lehetőséget, helyet kínálnak, ahol a hétköznapokban megélhetik személyes hitüket, és megismerhetik másokét – adott esetben más felekezeti társaik gondolkodásmódját, értékeit –, gazdagítják a helyi közösségeket: érettebb, felelősebb, elkötelezettebb fiatalokkal.

Természetesen fontos, hogy a gyülekezet is befogadó legyen a megújult lelkesedéssel, ötletekkel érkező ifjúság iránt, és támogassa a MEKDSZ munkáját, imádkozzon ezekért a diákkörökért, hogy betölthessék Istentől kapott feladatukat. Jó lenne, ha minél több gyülekezet megismerhetné és megismertethetné a felsőoktatásba kikerülő fiataljaival a diákkörök által nyújtott lehetőségeket. Többéves személyes tapasztalataim alapján a MEKDSZ-t csak ajánlani tudom!

■ ADÁMI MÁRIA
teológushallgató, a Bölcsész Bibliakör tagja

A diákszövetségről bővebb információk a <http://www.mekdsz.hu/> honlapon található.

Bach-kantáták magyarázattal

1998. október 25-én a Lutheránia énekkar hangverseny adott a Deák téren, amelynek egyik érdekessége az volt, hogy mielőtt teljes egészében elhangzott volna J. S. Bach 80. kantátája, *Kamp Salamon* egy bevezető ismertető keretében hívta fel a figyelmet olyan – a mai átlagos zeneszerető ember számára rejtett – zenei eszközökre, amelyek ismerete teljesebbé teheti a zene megértését. Az előadást zenei illusztrációk gazdagították egy-egy motívum külön történő megszólaltatásával. Ezt a hangversenyt megismételtük a harmadik országos evangélikus találkozón Orosházán 2001 augusztusában.

A hangverseny mindkét alkalommal nagy sikert aratott, és már 1998-ban felvetődött a gondolat, hogy gyakrabban kellene ilyeneket rendezni. Sajnos azok, akik a gondolatot felvetették, nem gondoltak arra, hogy a megvalósításnak anyagi feltételei is vannak, és míg a kantátázás istentiszteletekre vagy a Bach-hétre már évek óta kapunk támogatást, az ilyen előadások finanszírozását egyelőre nem tudjuk megoldani.

Ezért örültünk meg annak, hogy *Martincsek Zoltán* hegedűművész, aki 2004-ig a kantátázás istentiszteleteink koncertmestere volt, jelenleg pedig Budapest egyik legrangosabb kamarazenekarának, a Budapesti Vonósoknak a tagja, bérleti hangversenysorozatot szervezett a kamarazenekar, neves énekes szólisták és a Lutheránia közreműködésével *Bach közelében* címmel. A hangversenyeket – a már említett alkalmakhoz hasonlóan – dr. *Kamp Salamon* bevezető előadása teszi még érdekesebbé.

Szeretettel hívjuk gyülekezeteink zeneszerető (és az előadások hatására leendő Bach-rajongó) tagjait ezekre az alkalmakra: • 2007. november 24., 11 óra, Szent Margit Gimnázium: „Aus tiefer Not schrei ich zu dir” – BWV 38 kantáta • 2007. november 24., 14 óra, Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium: „Aus tiefer Not schrei ich zu dir” – BWV 38 kantáta • 2007. december 15., 11 óra, Szent Margit Gimnázium: „Nun komm, der Heiden Heiland (I)” – BWV 61 kantáta • 2007. december 15., 14 óra, Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium: „Nun komm, der Heiden Heiland (I)” – BWV 61 kantáta • 2008. január 26., 11 óra, Szent Margit Gimnázium: „Liebster Jesu, mein Verlangen” – BWV 32 kantáta • 2008. január 26., 14 óra, Budapesti Fasori Evangélikus Gimnázium: „Liebster Jesu, mein Verlangen” – BWV 32 kantáta.

A bérletsorozat befejező hangversenyén a h-moll misét adják elő 2008. március 7-én a Zeneakadémián (19.30-kor), de ezen a Lutheránia nem működik közre.

További részletek a Budapesti Vonósok honlapján: <http://www.budapestvonosok.hu/>.

EvÉlet-est Udvaros Bélával

Az *Evangelikus Élet* legközelebbi rendezvényén *Udvaros Béla*, a Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Evangélium Színház rendezője lesz a meghívott vendég **október 12-én, pénteken 18 órakor.**

Az EvÉlet-est helyszíne a Magyarországi Evangélikus Egyház Üllői úti székházának utcáról nyíló terme (Budapest VIII., Üllői út 24.). A részvétel ingyenes. Minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk.

EvÉletről – teológusok között

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) teológusotthonában tartotta legutóbbi – kihelyezett – ülését az *Evangelikus Élet* szerkesztőbizottsága. A szokásos, havi munkaértekezlet igei lezárásaként a jelenlévők az EHE kápolnájában részt vettek a *Györfi Judit* második éves teológushallgató által tartott esti áhítaton. Az alkalom utáni kótetlen beszélgetésen a

teológusoknak kritikai észrevételeikkel is lehetőségük nyílt „szembesíteni” a szerkesztőség, illetőleg a szerkesztőbizottság képviselőit. A teológusotthon folyóirat-ellátottságával kapcsolatban elhangzott az az – utóbb egyébként túlzónak bizonyult – megjegyzés is, hogy „jár ide minden, csak az *Evangelikus Élet* nem”. ■ B. Zs.

Hónapokon át tartó betegség után, életének hatvanegyedik évében elhunyt *Tóth Lajos*, a *Reformátusok Lapjának* megbízott felelős szerkesztője. Teológusként, gyülekezete kántoraként és újságíró-szerkesztőként csendesen és a rá jellemző alaposággal végezte szolgálatát. Tagja volt a Protestáns Újságírók Szövetségének és szerkesztője a *Református Egyház* című folyóiratnak is.

ISTENTISZTELETI REND | 2007. október 14. – Budapest

Szentháromság ünnepe után 19. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: 2Móz 34,1–10; Ef 4,20–28. Alapige: Mt 9,1–8. Énekek: 291., 47.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Balicza Iván; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. Madocsai Miklós; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztójanovics András; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Zászkaliczky Péter; de. 11. (úrv.) Smidélisz Gábor; du. 5. (asztali beszélgetések); **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. Benkóczy Péter; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; du. 7. (vespera) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. Tamásy Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. (vespera) Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) D. Székely Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 4. (ifjúsági) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kendeh György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Bathyányi I. u.** de. fél 11. Blaticzky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blaticzky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Eszlényi Ákos; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Wiszkidenszky András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Wiszkidenszky András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (családi) Györi János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2.; **Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás** de. 11. id. Zászkaliczky Pál.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Házasság hétvége a magyar tenger partján

A Házasság Hétvége elnevezésű nemzetközi katolikus mozgalom huszonkét évvel ezelőtt osztrák katolikus testvéreken keresztül érkezett Magyarországra. Kezdetben a katolikus egyház keretén belül működött. Miután azonban egyre nagyobb igény mutatkozott arra, hogy evangélikus házaspárok is részesülhessenek a mozgalom áldásaiból, *Ittész Jánosnak*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspökének hathatós támogatásával négy éve evangélikus szervezésben is elindult a Házasság Hétvége programsorozata.

Az elmúlt péntektől vasárnapig tartó házasság hétvége több mint egy tucat evangélikus házaspár érkezett a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonba, hogy végiggondolják az egymással, gyermekeikkel, Jézus Krisztussal és anyaszentegyházával való kapcsolatukat. A háromnapos alkalmat egy római katolikus atya és három házaspár – köztük egy evangélikus lelkész – tartotta. Ők saját életük mozzanatait osztották meg a résztvevőkkel. Az előadások szorosan egymásra épülve egy-egy képezték. A kapcsolatmelyítő hétvége istentisztelettel zárult.

A házaspárok zavartalan egymásra figyelésének biztosítása az úgynevezett háttérsegítők feladata volt, akik minden köszönetet megérdemelnék. Ők olyan házaspárok voltak, akik korábban résztvevőként maguk is átéltek és élvezték ennek a lelki eseménynek minden áldását. Érkeztek háttérsegítők Győről, Székesfehérvárról, Körmendről, Komáromból, sőt Szarvasról is. Három napon keresztül láthatatlanul, de szüntelenül tevékenykedtek.

A házasság hétvége egyik fő szervezője *Szabó György*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelője volt. Ő hatodik alkalommal vett részt ezen a programon. Bekapcsolódásának indítékáról a következőket mondta: „Fontos feladat újra és újra megkeresni a házaspárokat,

„A hétvégén szerzett élményeim három fogalom köré tudom csoportosítani: újszerűség, intenzitás és újráfelfedezés. Ilyen alkalmon még sohasem vettem részt. A házasság különböző vetületeinek ilyenén megközelítése számomra teljesen új volt. Az intenzitást nem



FOTO: MENYES GYULA

ahogy Krisztus is újra megkereste tanítványait feltámadása után. Az evangélium hirdetéséért minden házaspár súlyos felelősséget visel. Ezt a felelősséget érezzük át feleségemmel, amikor bekapcsolódunk ennek a lelkeségi mozgalomnak a munkájába.”

Határainkon túlról érkezett az eseményre a Brassó mellett fekvő Csernát-falu gyülekezetének lelkésze és felesége. A férj ekképp összegezte benyomásait:

annymira az időbeosztásra, mint inkább a hangulatra érttem. Ebben az intenzív hangulatban ismertünk fel feleségemmel együtt olyan dolgokat a kapcsolatunkban, amelyek eddig is jelen voltak az életünkben, csak éppen nem neveztek őket nevükön. Összegezve: tanulságos hétvége volt, nem hiába autózunk majdnem nyolcszáz kilométert Balatonszárszóra. Köszönjük a meghívást.”

■ K. M.

Kettős emlékezés Nagyborzsönyben

Emlékezni lehet örömmel, vidáman, jókedvvel. Azonban van úgy, hogy szomorú, nehéz szívvel is meg kell állni a múlt emlékei felett. Szeptember 23-án, a délelőtti istentiszteleten kettős érzéssel lépte át a templom küszöbét a Nagyborzsönyi Evangélikus Egyházközség apraja-nagyja. Az ismert szólas ránk is igaz volt most: az egyik szemünk sírt, a másik nevetett...

(csütörtöktől hétfőig) látogattak el hozzánk ellerstadi testvérgyülekezetünk képviselői is. *Volker Theison* lelkész német nyelvű imádságát és igehirdetését nemcsak honfitársai értették, hanem többen az ősi német nyelvet még beszélő nagyborzsönyi testvérek közül is.

Az ünnepi istentisztelethez kapcsolódóan a templom kertjében gyülekeztünk össze; fájó szívvel emlékeztünk az

Kilencvenkét százalékos evangélikusoknak kellett elhagyniuk saját házukat; több mint száz családot érintett a kitelepítés! Az egykoron nagy gyülekezet így szenvedte el legnagyobb létszám-beli veszteségét. Többen hitükben is megintogtak, mert nem értették az igazságtalanságot.

Méltó módon és empátiával igyekeztünk megemlékezni igazságtalanul szenvedésre ítélt eleinkről. Ezért – *Klein Gyula* Kanadában élő idős testvérünk támogatásával – emléktáblát készítettünk; avatásán mintegy kétszázötvenen gyűltünk össze. Falunkból elszármazott testvéreink is hazaérkeztek; Szlovákiában élő – ipolyszakállosi és százdi – magyar evangélikusok is együtt emlékeztek velünk.

Dedinszky Gyula nyugalmazott lelkész – harminckét éven át szolgált Nagyborzsönyben – imát mondott, *Hana Sevečkova* (Ipolyság, Szlovákia), *Volker Theison* (Ellerstadt), *Czírja János* (Peröcsény), *Mekis Ádám* (Acsa) és e sorok írója – mindannyian lelkészek – pedig Isten igéjét tolmácsolták vigasztalásul a könnyeikkel küszködő gyülekezetnek.

Sma Zoltán százdi gondnok felszólalásában elmondta, hogy hatvan évvel ezelőtt az Ipoly jobb partján élő magyar családok is kitelepítették; három család így került Nagyborzsönybe, ahol hitestvérek fogadták be őket.

A megemlékezés után a gyülekezeti házban és az udvarán testvéri beszélgetéssel és szerény ebéddel folytatódott a program.

Összegzésül álljon itt egy részlet falunk szülőlténeke, *Medgyes Béláné*nak a *Szülőfalum, Nagyborzsöny* című verséből: „Mégis eljött a sötétség, / Nem lehetett semmi kétség, / Hiába küszködtek, szenvedtek, / Egy nap nincstelenek lettek, / Volt, kit hontaná tettek, / Mind, aki csak elűzetett, / Visszajött, ahogy lehetett.”

Istennek hála, hogy ma is él és élni akar a Feltámadottban való hitben gyülekeztünk.

■ LAJTOS JÁNOS
evangelikus lelkész (Nagyborzsöny)



FOTO: WOLFF ANDRÁS

A nagyborzsönyi gyülekezet egyfelől temploma felszentelésének százötvenötödik évfordulóját ünnepelte. Hálát adtunk eleink szorgos kétkezi munkájáért és hitéért. Az Istenben való bizalom azt erősítette meg bennünk, hogy az 1843-ban leégett fatemplom után igenis van még terve az Úrnak itt, a Börzsöny lábánál a német gyökerű evangélikusokkal. 1852-ben a Szentháromság ünnepe utáni 16. vasárnapon szentelték fel templomunkat.

Sok évtizedes hagyomány, hogy ezen a háladási ünnepen lehetőség szerint vendég igehirdető szolgál. Ebben az esztendőben *Mekis Ádámot*, az Észak-Pest Megyei Egyházmegye esperesét kértem fel a szolgálatra még márciusban. Az esperes Róm 8,19 alapján hirdette az igét. Akkor még nem gondoltam, hogy németül is hangzani fog az Úr hirdetett szava közöttünk. Ugyanis e hét végén

1945 és 1948 között községünkben történt eseményekre. 1945-ben „gonosz tekintetű emberek” válogatás nélkül vittek el falunkból sokakat Oroszországba. A „málenkij robot” némelyeknek két-három évig, másoknak halálukig tartott. Még fel sem ocsúdott a nép, még fel sem fogta talán a történeteket, amikor három hullámban (1946 és 1947 nyara, illetve 1948 október) érintette meg a falut a kitelepítés rémsége.

Nemrégiben újra hallhattunk a kollektív bűnösség elve alapján kiadott Beneš-dekrétumokról. Azt gondoltuk, mindez már a múlt. Azonban megtapasztalhattuk, hogy a történetek igenis nyílt sebként lüktetnek az emberek szívében. A hatvanöt-hetven év feletti testvérekben ott lángol a kérdés: miért kellett elhagyniuk szülőföldjüket és a szlovák ajkú nógrádi községekbe költözniük?

SPORTOLÓ LELKÉSZEK

A kerékpáros

► **Ha az evangélikus és a kerékpár szót együtt halom, azonnal Németh Zoltán harmincnyolc éves pécsi lelkészünk jut eszembe – és ezzel nem csak én vagyok így. Először arról kérdeztem őt, hogy miként kezdődött életében „a nagy szerelem”.**

– Gyerekkoromban a társaimhoz hasonlóan nekem is olyan volt a bringa, mint indiánok lova. Egyszerűen mindenhol azzal mentünk a falun belül és a környéken. Gimnazistaként éreztem rá a hosszabb távok megtételének és a túrázásnak az íze – talán azért is, mert egy sportágban sem jeleskedtem, ugyanakkor nagyon szerettem a mozgást és a természetet. Soha egyetlen versenyen nem vettem részt, amatőr szinten sem. Teljesítményem a mai napig szerény, évi két-három ezer kilométer; ez persze a nagy magyar átlag felett van, de meg sem közelíti egy sportolót.

– A kerékpározás olyan sport, amelynek esetében nem mindegy, hogy milyen járművet és milyen kiegészítőket használunk. Mit javasol azon olvasóinknak, akik ezután szállnak majd nyeregbe?

– Természetesen nagyon fontos a megfelelő kerékpár kiválasztása. Ma már a használat jellegétől függően számtalan kategória létezik – országúti, hegyi, túra-, városi, fitness-, hagyományos –; mindenkinek át kell gondolnia, hogy számára melyik a leginkább megfelelő. Egyetlen általános alapelvet hadd említsek: kerékpárvásárlás esetén érdemes elkerülni a csábítóan olcsó megoldásokat. Sajnos húsz-harmincezer forintért nem lehet hosszú távon és váratlan helyzetekben is megbízható biciklit vásárolni.

Fontos még a világítás, pontosabban a jó láthatóság. Ne restelljük különböző villogókkal, fényvisszaverőkkel felszerelni a gépünket elöl és hátul, különösen az évek ebben az időszakában! Inkább nézzenek minket guruló karácsonyfának, mint hogy ágazoljanak rajtunk.

Lehet derülni a kerékpáros bukósíksak használatán. Én azonban többször voltam együtt mozgássérülttáborban azzal az egykori kerékpáros élsportolóval, akinek a balesete után tették kötelezővé a sísak használatát a hazai versenyeken. Csak egyszer múltjék rajta valakinek az élete vagy a testi épsége, már megérte az állandó használat!

– Egy-egy mozgásforma kitartó végzéséhez erős és tartós motiváció szükséges. ...

– Az én helyzetem speciális, mert beteg vagyok, ami befolyásolja a mozgásomat is. Tulajdonképpen a kerékpározás az egyetlen olyan mozgásforma, amelyre úgy-ahogy képes vagyok. Ugyanakkor ez jó hír lehet azoknak, akik hozzám hasonlóan nem rendelkeznek minden olyan adottsággal, amely az aktív, sportos élethez kell. A kerékpár ugyanis nem csupán sportszer vagy közlekedési eszköz, hanem bizonyos értelemben gyógyászati segédeszköz is. Használata közben az embernek nem kell a saját súlyát cipelnie, a tehermentesített mozgás karbantartja az izmokat és az ízületeket.

Talán különös, de éppen azoknak a lábfejével küszködőknek ajánlom előszeretettel ezt a sportlasi formát, akik azt mondják e sorok olvasva, hogy hiszen járnai is alig tudnak, akkor hogyan kerékpározzanak... Ha az ember elsajátítja a megfelelő rutint, sokkal kényelmesebb és könnyebb kerékpározni, mint gyalogolni. Ráadásul akinek fáj a lába, annak – éppen a kímélő életmód miatt – egészen biztosan elkezdene sorvadni az izmai, merevedni az ízületei. A kerékpározás ettől is megment.

– Hogyan lehet beilleszteni a mai rohanó ember szoros napirendjébe a sportolást? Ön mit tesz, ha a sosem alvó kisördög azt súgja a fülebe: „Ma inkább maradj otthon, és ülj a tv előtt!”

– Talán nem is annyira sportnak,



Képiünk előterében Németh Zoltán

mint inkább életformának nevezném a kerékpározást. Arra gondolok, hogy amikor közlekedésről, helyváltoztatásról, egy-egy szabad óra vagy fél óra eltöltéséről van szó, első lehetőségként a kerékpár juthat az eszünkbe. Én többször voltam LMK-n biciklivel; Bánkról Rétságra, Tótkomlósról Mezőhegyesre rendszeresen kerékpárral jártam hitant-, bibliaóra vagy látogatás ürügyén; ha többnapos rendezvényen vagyok valahol, mindig magammal viszem a bringámat is.

Először a tudatunkban kell egy „beállítás” elvégeznünk, vagyis el kell határoznunk, hogy csak akkor ülünk autóba, ha az adott cél valamilyen oknál fogva nem érhető el kerékpárral. A kerékpár az elsődleges közlekedési eszközöm, az autót pedig a másodlagos, nem pedig fordítva. Ha ezt sikerül megvalósítanunk, akkor már garantált, hogy rendszeresen fogunk kerékpározni, és eredményesen beillesztettük ezt a mozgásformát a napi programunkba.

Lehet hivatkozni az időjárásra, a rossz utakra, az időhiányra, de valójában egyetlen akadály van: saját magunk. A különböző kifogásokat csak magunk elé tartjuk, hogy lehetőleg semmin se kelljen változtatnunk. Aki egyszer rászánja magát, és ráérez a kerékpározás örömeire, az nem kifogásokat fog keresni, hanem megoldásokat a kifogásokra. És általában meg is találja őket.

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL



Rovatgazda: Bogdányi Mária
E-mail: ararat@lutheran.hu

– Elsődleges hivatása Isten igéjének a hirdetése, a magvetés. Hogyan lehet az egészséges életmód területén is „örömhírt” továbbadni?

– Eddig az életem és a munkám minden területén próbáltam magam köré gyűjteni a szívesen kerekedőket. Sok biciklis kirándulást, tábort is szerveztem már. Az ilyen jellegű programok mindig

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

A Vörösmarty utcai menedék

Bizonyára sokan tudják, hogy a második világ háború előtt és alatt a Vörösmarty utca 34/a-ban működött a Szűz Mária Társasága s az általa alapított Collegium Josephinum. A kollégiumot szegény sorsú fiúk taníttatására hozta létre a társaság, Ván Zsuzsanna alapító főnöknő vezetése alatt.

A vézskorszakban Ván Zsuzsanna rádöbbedt, hogy „kizökkent az idő” – hogy őrá és a társaságra nagyobb, a korábbinál súlyosabb feladatok várnak. Belső kényszerrel érzett arra, hogy részt vegyen a halálra szánt zsidó gyerekek életének mentésében, mit sem törődve azzal, hogy közben ő és társai a halál közvetlen fenyegetettségében dolgoznak. Ez a fenyegetés mindenkire vonatkozott, aki üldözötteket rejtgetett, de ma is beleborzongunk, ha felidézük, hogy a társaság otthonának a kertje lábszomszédja volt a nyilas pártszékháznak, a Hűség Házának. Minden tevékenységük – így a külföldre, nagy mennyiségű beszerzések is – mindenki szeme láttára zajlott. Ezen beszerzések nagy találmányoságú és fáradhatatlan lebonyolítója B. Molnár Mária nővér volt – az akkoriak közül az egyetlen ma is a rendben élő szerzetes.

Az idő múlásával – a veszély növekedésével – Ván Zsuzsanna megérezte-megértette, hogy felnőttek befogadásától sem zárkozhat el. Bár pontos kimutatás nem áll rendelkezésre, összességében mintegy ötven gyermeket és húsz felnőttet mentettek meg. Ezért a hősi helytállásért kevés a köszönet, de kijár a főhajtás és a tisztelet. Bármily megkévsze is, de kijár! Így kapta meg Ván Zsuzsanna 1991-ben a Jad Vasem-érmet és 1995-ben a Bátorság Érdemjelet.

A társaság egésze előtt tisztelgünk most október 15-én, mikor is a megmentettek maradék csapata emléktáblát helyez el az épület falán. Mindenkit szeretettel hívunk a 15 órakor kezdődő ünnepségre, aki hasonlóképpen érez, s jelenlétével ennek kifejezést is tud adni.

FÜZÉKI BÁLINT (Budapest)

Kialtás az árból

Szívünket megrázó levelet kapott a református Lepramisszió az ugandai Kumi településen lévő kórház vezető főorvosától. Ezt a kórházat évtizedek óta rendszeresen támogatja misszióink, ezért különösen is felelősnek érezzük magunkat, hogy az alább leírt tragédiában segítségünk. Íme, a levél:

„Harminc éve ez a legsúlyosabb esős évszak. Az árvíz másfél millió embert érint. Olyan területek, amelyek hat hónapja még teljesen ki voltak száradva, most több méter víz alatt állnak. A mezőgazdasági területeket teljesen elárasztotta a víz. Legalább egyévi élelemsegélyre lesz szükségünk, mert az egész idej természet megsemmisült. Imádkozzatok!

Kumiban a legnagyobb nyomorúság közepén vagyunk. Alig jutottunk egy szegénység elleni kampány végére, most újabb csapás sújt minket: az árvíz. Ez olyan mértékű, amelyet még nem láttam. Nagyon sok a szenvedés. Katakwi, Amunia és Magora csak helikopterrel közelíthető meg. Kumiban a kórház vízellátása megszűnt. Most is a tó felé megyünk, hogy megnézzük, miként lehetne a pumpákat megjavítani. A csapás nem szűnik. De hitem szerint még a nyomorúságban is érezhető Isten szeretete.

Kérlek, imádkozzatok értünk, hogy Isten árássa ki ránk kegyelmét, és segítsen meg bennünket ebben a katasztrófában! Több mint száz ember meghalt már az árvízben. Imádkozzatok, hogy a kumi leprakórházban a nyomorúságban is tudjunk Krisztusról bizonyosságot tenni! A helyzet nem javul. Imádkozzatok értünk! Köszönjük imáitokat. Áldáskívánnással: dr. John Opolot igazgató és Jannine Ebenso programkoordinátor.”

Úgy érezzük, hogy az imádság mellett hathatós segítségre is szüksége van a kumi leprakórháznak. A Lepramisszió ezért tisztelettel és szeretettel fordul segítségkérésrel mindazokhoz, akik szívükön viselik testvéreinket, az ugandai keresztény leprakórház lakóinak, dolgozóinak, valamint hozzátartozóiknak a sorsát rendkívüli nyomorúságukban. Kérjük, hogy az e célra szánt adományokat a Lepramisszió számlájára (11702036-20705549) utalják át, vagy rózsaszín postai utalványon szíveskedjenek eljuttatni a Lepramisszió, 1151 Budapest, Alagi tér 13. címre. Minden esetben kérjük ráírni: „Kumi”. Minden adományt hálással köszönünk és haladéktalanul továbbítunk.

„Ha nagy vizek áradnak is, nem érik el őt. Te vagy az oltalmam, megóvsz a bajtól, körülveszel a szabadulás örömevel.” (Zsolt 32,6-7) A Lepramisszió nemzeti bizottságának nevében:

RISKÓNÉ FAZEKAS MÁRTA elnök, ROZGONYINÉ ASZTALOS PIROSKA főtitkár

Nyolcvanéves a csabacsüdi gyülekezet

A csabacsüdi gyülekezet szeptember 23-án ünnepelte fennállásának nyolcvanadik évfordulóját. Ez alkalommal újra megtelt a templom. Az ünnepen Ribár János esperes hirdette az igét 1Krn 16,8 alapján. Egy presbiter testvérünk elszavalta Reményik Sándor Templom és iskola című versét. Ezután a Trefort Ágoston Általános Iskola tanulói citerával és énekkel adtak hálát. Megszóltak a kis hittanosok is, akik szép énekkel dicsérték az Urat. A csabacsüdi népdalkör is kitett magáért, hálát adott a learatott búzáért, a mindennapi kenyérért. Végül, de nem utolsósorban a csabacsüdi evangélikus kórus, az Égi Láng fejezte ki háláját Istennek mindenért.

Az ünnepi közgyűlésen Láng Pál helyi evangélikus lelkész elmondta Csabacsüd rövid történetét. 1927-ben a tanyasi emberek szívében ott égett a vágy, hogy saját templomuk, saját lelkészük legyen. Ez meg is valósult az 1927. május 22-i közgyűlés alkalmával, amikor Kovács Andor törvényesnek mondta ki a gyülekezet megalakulását. A nyolcvan esztendő alatt immáron a hatodik lelkész szolgál a gyülekezetben. A hívek szívében most is ott égi a vágy, hogy felújítsák a templomot, amely elég rossz állapotban van.

Szót kért az első lelkésznek, Chován Józsefnek az egyetlen fia, Chován Örs Lehel, aki nagy szeretettel gondolt vissza a csabacsüdi gyülekezet szeretetére, összetartására. Azután Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő szólt hozzá az elhangzottakhoz; mint mondta, örömmel látja, hogy a templom újra tele van. Felolvastott egy cikket az Orosházi Harangszókból, melyben Chován József hitéről, gyülekezet-építő munkájáról számoltak be. Lászlóné Házi Magdolna espereshelyettes asszony Isten áldását kérte a gyülekezetre; elmondta, örül, hogy a gyülekezetnek újra beiktatott lelkész van, és hogy ilyen sokan vannak jelen fiatalok, gyerekek. Pentaller Attila református lelkész megköszönte, hogy ilyen jó a kapcsolata a két közösségnek. Erdélyi Zoltán nagyszénási evangélikus lelkész is köszöntötte az ünneplő helyieket, és hálát adott ezért a nyolcvan évért. Örömmel látta, hogy van jövője a csabacsüdi gyülekezetnek. Frankó János, Csabacsüd polgármestere köszöntőjében azt kérte, hogy az a jó viszony, amely a gyülekezet és az intézmények között kialakult, továbbra is maradjon meg. Az ünnepi közgyűlés után szeretetvendégségen voltak együtt a hívek.

L. E.

Nyolcvanéves Kispeszt temploma

A kispesti gyülekezet október 7-én arra emlékezett, hogy elődeik nyolcvan éve építették a templomot. Az ünnepi istentiszteleten a gyermekek és fiatal házások énekkara is szolgált, néhányan pedig arról beszéltek, hogy számukra mit jelent ez a kifejezés: „a mi templomunk”. ... Széll Bulcsi lelkipásztor (képiünkön) igehirdetésében Mt 22,34-46 alapján azt a kérdést tette fel, hogy ki tudjuk-e választani a legfontosabbakat. A parancsolatok közül az Isten szeretetét, a személyek közül Jézus Krisztust és az építmények közül a templomot. Ha igen, akkor minden a valós helyére kerül, és sok áldás árad ránk Megváltóinktól és a templomból – mutatott rá a Kispesti Evangélikus Egyházközség lelkésze.

■ –LB–



FOTÓ: NAGYHORVÁTH LÁSZLÓ



FOTÓK: JANURIK ANDRÁS

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

A Mentshely–Nagyvázsony–Szentantalfa–Zánkai Társult Evangélikus Egyházközség szeretettel vár mindenkit megválasztott lelkészének, Németh Szabolcsnak a beiktatására. Az ünnepi istentisztelet és közgyűlés október 20-án, szombaton 15 órakor kezdődik Mentshelyen, az evangélikus templomban. Az iktatást Ördög Endre esperes végzi.

HIRDETÉS

ÁLLÁST KÍNÁL!
A Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség rész munkaidős hivatalvezetői állásra várja érettségizett, számítógépes és pénzügyi gyakorlattal rendelkező pályázók jelentkezését.
További információ: 20/824-5371, illetve fasor@lutheran.hu. Jelentkezési határidő: október 24.

HIRDETÉS

HA A LEGJOBBAN AKAR JÁRNI, HÍVJA A TŐKEERŐS BEREZKY MÓZES TÁRSULÁST!
Kézpénzért európai aukciós áron megvásároljuk régi lakberendezési műtárgyait, festményeit, hagyatékát, gyűjteményeit, örökségét. Ingyenes értékbécslés!
Tel.: 30/486-5300; 20/336-2051.

Isten iránti hálával és örömmel adjuk hírül, hogy templomunk fölszentelésének százhatvanadik évfordulója alkalmából helyezük el új parókiaink alapkövét. Az alapkövetései háláadó istentisztelet október 13-án 15 órakor lesz a bajai evangélikus templomban; az alkalmon Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke szolgál. Szeretettel hívjuk az ünnepi istentiszteletre és az azt követő szeretetvendégségre!

A Bajai Evangélikus Egyházközség presbitériuma

Szeretettel hívunk minden kedves érdeklődőt a székesfehérvári evangélikus templomba (Szekfű Gyula u. 1.) október 14-én, vasárnap 16 órakor Szokolay Sándor Kossuth-, Erkel-, VII-, Bartók-Pásztor- és Magyar Művészetért díjas, valamint kiváló és érdemes művész zeneszerző Keresem a zene szórakoztatáson túli üzenetét című előadására. Közreműködik a székesfehérvári evangélikus gyülekezet kórusa. A belépés díjtalan. Adományokat köszönettel elfogadunk.

Trajtler Gábor orgonaművész október 20-án, szombaton 19 órakor a Budapest-Batthyány téri katolikus templomban előadja J. S. Bach Klavierübungjének III. részét, melyben a lutheri káténekek feldolgozásai vannak. A korálokot négy szólamú feldolgozásban a Vox Nova énekegyüttes mutatja be.

A Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség és a budavári Népjelölti Közalapítvány – dr. Fabiny Tamás püspök védnökségével – szüreti moldvai bált rendez október 26-án a középiskolák korosztályán. A bál előtt 18 órától a Misztrál együttes tart koncertet, a táncszínházban a Tatros együttes zenél. Az alkalom helye: a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum márványterme, 1014 Budapest, Kapisztrán tér 2-4. Érdeklődni a 20/824-5349-es telefonszámon lehet.

Fizessen elő lapunkra!



A Duna Televízió Isten kezében című sorozatműsorának következő adásában, október 20-án, szombaton 12.05-től a hazánkban élő kínai keresztények vallási életébe nyílhatunk bepillantást Nagy Dorottya evangélikus lelkész segítségével, aki évek óta kapcsolatban áll a budapesti kínai keresztény közösségekkel. Ismétlés: október 23., kedd, 5.45. Szerkesztő: Nevelős Zoltán; rendező: Horváth Tamás.

HIRDETÉS

Felhívás

Szeretettel felhívjuk a lelkészek és az érdeklődő gyülekezeti tagok figyelmét arra, hogy még lehet jelentkezni a gyülekezetimunkatárs-képzésre (november 23-25.) az Országos Egyházi Iroda címén: 1085 Budapest, Üllői út 24.
További információ telefonon kérhető: 20/824-2001.
Szezik Imre nyugalmazott püspök, tanfolyamszervező

APRÓHIRDETÉS

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszé a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Múvek Toronyórágyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Templomok, templomtornyok, villám-védelmi rendszerek tatarozása, újjak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Így szólott Jézus: *Tedd vissza kardodat a helyére, mert akik kardot fognak, kard által vesznek el.* Mt 26,52 (2Sám 2,26; Mk 2,1-12; Ef 4,22-32; Zsolt 61) Előttünk peregnak nap mint nap a képek, hogy a világban miként akarnak gyilkos fegyverekkel békét teremteni. Törvény-szerűség, hogy az erőszak erőszakot szül, nem lehet a békét helyreállítani háborús eszközökkel. Az Isten nélkül élő embernek csak egy válasza van az őt ért sérelmekre: többszörösen visszaadja őket. Krisztus éppen a fordítottját kéri tőlünk: „Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnék, és imádkozzatok azokért, a kik háborgatnak és kergetnek titeket.” (Mt 5,44; Károli-fordítás) E jézusi felszólítás megcselekvése képtelenségnek tűnik, hiszen zsigereinkben van a visszavágás vágya – hogy eleget tegyünk a felszólításnak, az csak Istennel együtt lehetséges!

Hétfő

Jézus Krisztus mondja: *Amíg az ég és a föld el nem múlik, egy ióta vagy egy vessző sem vész el a törvényből, míg minden be nem teljesedik.* Mt 5,18 (Ézs 25,1; Mk 10,46-52; Jób 1,1-12) Sokan gondolkodnak úgy, hogy az Isten által adott erkölcsi törvény, a Tízparancsolat ma már nem érvényes. Egyrészt – vélekednek – úgysem lehet betartani, s Jézus eljövételével már beteljesítette szerepét. Maga a Mester fogalmazza meg, hogy ez az elképzelés nem helyes: „Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltsen.” (Mt 5,17b; Károli-fordítás) A törvény tehát ma is él, és tükröt tart elénk. Megláthatjuk magunkat benne, de szebbek nem leszünk tőle. Önerőből nem tudunk megváltozni, isteni segítségre van szükségünk. Jézusba vetett hitünk a törvény betöltésének titka.

Kedd

Íme, arasznyivá tette napjaimat, életem ideje semmiség előtted. Mint egy lehelet, annyit ér minden ember, aki él. Zsolt 39,6 (Róm 8,20; Lk 5,12-16; Jób 1,13-22) Életünk itt a Földön pályafutások közé van szorítva. Jövevények vagyunk, nem tudjuk, mikor ér véget pályafutásunk. Előbb-utóbb mindnyájunkat elnyel a sír vagy az új márvány urnatemető. De azoknak, akik az Úrban bíznak, reménységük lehet a hervadatlan koszorúra, az örök életre. Érdemes nagyobb perspektívában látnunk arasznyi létünket, s úgy élnünk, hogy férőhelyet kapjunk abban az országban, ahol nincs könnyezés, sírás és fogcsikorgatás.

Szerda

Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták. Mt 22,38-40 (5Móz 6,5; Préd 12,1-7/8; Jób 2,1-10) Jézus két nagy parancsolatba sűríti az erkölcsi törvényt. A „szerepet” szó hallatán ne csak valamilyen lágy, romantikus érzés jusson eszünkbe, hanem a szolgáló, a cselekvő szeretet, amely nem csupán a szavakra szorítkozik, hanem munkálkodik a másik javáért! Bizonyára megtapasztaltuk már, hogy milyen jó segíteni a rászorulóknak. Öröm az adás, a szolgálat. Jézus azt üzeni, hogy hagyjunk föl önzésünkkel, ne magunkat tegyük az első helyre, hanem másokat. Tőle, általa ez megtanulható és gyakorolható!

Csütörtök

Hasonló a mennyek országa a kovászhoz, amelyet fog az asszony, belekever három mércé lisztbe, míg végül az egész megkel. Mt 13,33 (Jér 30,19b; Mk 6,7-13; Jób 2,11-13) Végy 2 dekagramm élesztőt, keverd el egy kávéskanál cukorral és 2 evőkanál liszttel egy fél bögre langyos tejben! Várj öt-hat percet, míg megkel, majd add hozzá 60 dekagramm lisztet, 10 dekagramm cukorhoz, 20 dekagramm margarinhoz, s jól dolgozd össze! Pihentesd egy órát! E finom kalácskészítést megtöltheted fahéjs reszelt almával, túróval, mákkal, dióval, lekvárral. – Nagymamám receptje ez, máig legkedvesebb süteményem. Ha ehhez hasonló a mennyek országa, akkor én szeretnék ott lenni... Értjük-e, miért beszélt Jézus példázatokban?

Péntek

De hála az Istennek, aki a diadalt adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által! 1Kor 15,57 (Zsolt 118,15-16; Mt 27,39-44; Jób 3,1-26) Ha végigtekintek életemen, megállapíthatom, hogy van miért hálát adnom az Úrnak. Köszönöm a családomat, a hűségese társat, a szép gyerekeket, a küzdelmekkel és sikerekkel teli munkahelyet, a barátokat, az Isten szavát hittel hirdető lelkészt, a gyülekezetet – és még hosszan sorolhatnám. Köszönöm az irigységet, a betegséget, a csapásokat is, melyek – utólag vizsgálva – közelebb vittek Istenhez. Legfőképpen pedig azért hálás a szívem, mert Jézus által reményem lehet arra, hogy belépjek azon a kapun, ahol örök örvendezés vár rám. Adjunk hálát az Úrnak mindenért!

Szombat

Az elnyomottak menedéke az Úr, menedék a nyomorúság idején. Zsolt 9,10 (Lk 6,20; ApCsel 14,8-18; Jób 4,1-21) Kihez fordulunk, ha bajban vagyunk? Kitől várunk segítséget? Elsettségünkben, szomorúságunkban megtaláljuk-e a legfőbb vigasz forrását? Tudunk-e hittel, őszinte bizalommal Istenbe kapaszkodni? Ne kapkodjunk elkeseredésünkben fűhöz-fához, ha bánat ér, és vigasztalásra, gyámolításra szorulunk! Azonnal keressük az ő arcát, énekeljünk, fohászokodjunk, imádkozzunk hozzá! Teljes szívvel higgyük, hogy Istenünk megsegít!

■ JUHÁSZNÉ SZABÓ ERZSÉBET

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból október 14-től október 21-ig

VASÁRNAP	HÉTFO	KEDD	SZERDA
<p>5.45 / tv2 Reggeli gondolatok (30')</p> <p>10.15 / mtv Evangélikus ifjúsági műsor (10')</p> <p>12.10 / mtv Körhinta (fekete-fehér magyar film, 1955) (90')</p> <p>12.15 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>19.30 / Duna Tv John Millington Synge: A nyugati világ bajnoka A sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház előadása (2007) (113')</p> <p>22.30 / Kossuth rádió Az én Európám Rádiószínház élőben az európai kultúrák rádiós napján (90')</p>	<p>9.00 / PAX Szent Imre legendája (emlékműsor) (19')</p> <p>10.15 / Duna Tv Római séta (magyar ismeretterjesztő film, 2007) (19')</p> <p>12.25 / Duna II. Autonómia Talentum Váli Dezső festőművész (portréfilm, 2003) (29')</p> <p>15.00 / Hallmark A szeretet ajándéka (életrajzi film, 2000) (120')</p> <p>18.20 / PAX A Deák téri evangélikus múzeum (riportfilm) (15')</p> <p>20.05 / Bartók rádió Közvetítés a stockholmi Berwald-teremből. A Svéd Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye (85')</p>	<p>8.40 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház féléórása</p> <p>14.20 / Duna II. Autonómia Mindentudás Egyeteme Rónyai Lajos: Elliptikus görbék – a geometriától a titkos kommunikációig (60')</p> <p>15.00 / Hallmark A kis habléány (játékfilm, 2000) (94')</p> <p>16.00 / PAX Kerekpártúra egyháztörténeti utakon Iskolatemplomok (ZMC – 28')</p> <p>20.35 / Duna Tv Füstjelek (amerikai–kanadai játékfilm, 1998) (86')</p>	<p>12.00 / Duna II. Autonómia Élő népzene. Kallós Zoltán nyolcvan éves (27')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Te benned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház féléórása</p> <p>13.58 / Bartók rádió HangjátékTér Borbély Szilárd: Hans Christian boldog élete (60')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember, ha lélekkelkesítő? Zsigmond Gyula Svédországban élő magyar pszichológus portréja (60')</p> <p>20.35 / Duna Tv Himalája – Az élet sója (nepáli–francia–svájci–angol játékfilm, 1999) (104')</p> <p>22.10 / PAX Felsővezeték (koncertfilm) (44')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>8.10 / Duna II. Autonómia Amely engem erre a világhosszra hozott... – Kájoni János nyomában (magyar ismeretterjesztő film) (46')</p> <p>8.45 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>15.00 / Hallmark Don Quijote (játékfilm, 1999) (140')</p> <p>15.55 / m2 Európa legszebb kertjei, 12/5. rész: Chatworth, Anglia (30')</p> <p>18.00 / Bartók rádió Kulturális történetek A sakkautomata titka (30')</p> <p>20.35 / Duna Tv Pódium (belga–francia játékfilm, 2004) (90')</p> <p>22.30 / PAX Gyökössey Endre (portréfilm) (28')</p>	<p>13.00 / mtv Sírjaik hol domborulnak... (riport–dokumentumfilm) (30')</p> <p>14.20 / Duna II. Autonómia Mindentudás Egyeteme. Janka Zoltán: Agybaj-biológia – A kedélyvesztéstől a tébolyig (60')</p> <p>14.55 / Duna Tv Egy év a Királyi Botanikus Kertben (angol ismeretterjesztő sorozat, 2005) (29')</p> <p>16.30 / PAX Új szív – testben és lélekben (beszélgetés) (87')</p> <p>21.00 / Bartók rádió Carmen. Részletek Bizet operájából (59')</p> <p>21.25 / PAX Kiáltás a mélyből Böröcz Sándor evangélikus lelkész portréja (52')</p>	<p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>11.15 / Duna II. Autonómia Élő egyház (26')</p> <p>12.15 / Duna Tv Isten kezében (26')</p> <p>13.30 / HBO Charlie és a csokigyár (amerikai kalandfilm) (110')</p> <p>14.00 / Bartók rádió Öt kicsi medvebocs Hárs László mesejátéka (47')</p> <p>19.30 / Duna II. Autonómia Szerelmes földrajz Otthonom Óbuda – Koltai Lajos (magyar ismeretterjesztő magazin, 2002) (28')</p> <p>20.00 / Filmmúzeum Fellini mesél (olasz dokumentumfilm) (55')</p>	<p>5.45 / tv2 Reggeli gondolatok (30')</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Református istentisztelet közvetítése Záhonyból. Igét hirdet Molnár Elemér lelképásztor. (56')</p> <p>10.25 / mtv Evangélikus ifjúsági műsor (10')</p> <p>11.15 / Duna II. Autonómia Isten kezében (26')</p> <p>11.30 / mtv Evangélikus jelképek (30')</p> <p>15.20 / Duna Tv Az amszterdami Van Gogh Múzeum (holland ismeretterjesztő film, 1990) (33')</p> <p>17.00 / PAX A kistolmács (portréfilm) (52')</p> <p>19.30 / Duna Tv Szindbád (magyar játékfilm, 1971) (91')</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
Évlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. **Szerkesztőség-vezető:** Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). **Tervező-szerkesztő / Évlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). **Főmunkatárs:** Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Hafenschner Károly (kf.) – Ige- és hirdető (karoly.hafenschner@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokot tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetesek@evelet.hu címre várjuk.